ORAS

Ūkanota, galimas lietus, kiek šilčiau. Saulė teka — 6:12, leidžiasi — 4:58.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CAnal 6-8500
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVIII. Kaina 5c Chicago 8, Ill. Antradienis, Spalio-October 23 d., 1951 Price 5c No. 250

JAV IŠBANDĖ MAŽASIAS ATOMINES BOMBAS

Sovietų trečia atominė bomba

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidentas Trumanas pranešė, kad Sovietų Sąjungoj buvo išsprogdinta trečia atominė bomba.

Prezidento sekretorius sako, kad laukiama daugiau atominių bandymų Sovietų Sąjungoje.

Būsią daugiau bylų katalikam - kunigam komunistų kraštuos

ROMA, Italija. — Komunistų laikraščiai, skelbdami gen. Clarko paskyrimą Jungtinių Valstybių ambasadorium prie Vatikano valstybės, savotiškai išvedžioja, kad netrukus prasidėsiąs glaudesnis Amerikos - Vatikano šnipų bendradarbiavimas komunistinėse šalyse.

Paskutiniais laikais netrūko pranešimų iš Maskvos satelitinių valstybių apie katalikų dvasiškių teisimą kaip "šnipus". Bet ateity komunistai dar pagrieztinsią persekiojimus prieš katalikus, neišskiriant ir šnipinėjimo bylų organizavimą katalikų kunigams, rašo antikomunistiniai Italijos laikraščiai.

Amerikoj nepasitenkinimas protestantų tarpe dėl ambasadoriaus paskyrimo Vatikanui didėja.

"Sunku suprasti šį prezidento žygį", sako New Yorko presbyterionų dvasiškis Dr. Bonnell, "teikiant nuolaidas Vatikanui, pagalvojus, kad kraštai, kurie pasirodė daugiausia palankūs komunistams, yra Romos katalikų šalys, kaip Italija" (Italijos komunistų partija su 2,500,000 narių yra didžiausia po Sovietų Sąjungos ir Sovietų Kinijos).

Indija praradusi tautų draugystę

REIKALAUJA PAŠALINTI MINISTERĮ PIRMININKĄ

DELHI, Indija. — Naujai įsisteigusi Indijos politinė partija Jan Sangh, siekianti sujungti Indiją, Pakistaną ir Kašmirą į vieną valstybę, reikalavo savo konferencijoj Indijos respublikos prezidentą Rajendra Prasad pašalinti Nehru iš vyriausybės vadovavimo.

Partijos vadas, buvęs Nehru kabineto ministeris, Mookherjee, įrodinėjo, jog Indija, Nehrui valdant praradusi visus savo draugus ir nutolusi nuo demokratijos dėsnių. Dėlto prezidentas turįs suspenduoti šią vyriausybę ir paskelbti naujus parlamento rinkimus.

Ministeris pirmininkas Nehru pasirinko užsienio politikoj vidurio kelią tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos ir spėjo atšaldyti santykius su Vakarų demokratijomis.

Per maža ginklų Europai

WASHINGTONAS, D. C. — Vyr. štabo viršininkas generolas Bradley, grįžęs iš Europos ir Turkijos, priėmė spaudos korespondentus. Jis kalbėjo, kad ginklai į Europą plaukia ne tokiu tempu, kokiu jis pageidautų.

Nepakankamą ginklų siuntimą Atlanto jungtinei armijai Bradley aiškino dviem priežastim: viena, Korėjos frontas reikalauja vis daugiau ginklų, antra, Amerikos kai kurių ginklų rūšių gamyba vis dar per lėtai dirba.

Volgos vokiečių sunaikinimas

BONN, Vokietija. — Vokiečių spauda ir visuomenė plačiai paminėjo Volgos vokiečių autonominės respublikos likvidavimo dešimtmetį.

Sovietų Sąjungos aukščiausioji taryba 1941 m. rugsėjo 24 d. paskelbė, kad vokiečių respublika išbraukta iš "sovietų tautų šeimos" tarpo.

Paskelbimas mirties Volgos vokiečių socialistinei autonominei respublikai reiškė mirtį ir vienam milijonui šios respublikos gyventojų.

Rusijos vokiečiams likviduoti buvo išdirbtas paties Stalino planas. Plano vykdymas buvo pradėtas melagingu pranešimu iš Maskvos, kad Hitleris išmetęs į Volgos vokiečių respubliką savo parašiutininkus, kurie buvę sutikti kaip didžiausi draugai.

Tuoj po to iš anksto paruošti NKVD policijos daliniai, vartodami savo išmėgintas žiaurybių priemones, griebėsi deportavimo darbo. Vaikai buvo atskirti nuo tėvų, vyrai nuo žmonų. Gyventojai, neišskiriant ir rusų, pradėjo žygį į pražūtį, nešdamiesi su savim daiktų, kiek galėjo panešti.

Kas liko iš kolonų, atsidūrė Uralo srity, Sibire, didžioji dalis Kazakstane ir Turkestane.

Paskutiniai Volgos vokiečiai baigia išmirti baisiose bolševikų koncentracijos stovyklose: Kargandoj, Kustanai, Krasnovodske, Vorkutoj (ten ilsi ir tūkstančių lietuvių kaulai), Magadane ir kitur.

Sovietų Sąjungoje yra 3 mil. belaisvių

WASHINGTONAS, D. C. — "Amerikos Balsas" pakartojo, kad Sovietų Sąjunga yra nutylėjusi pranešti apie likimą trijų milijonų belaisvių, patekusių sovietams į nelaisvę per paskutinį pasaulinį karą.

Prieš kurį laiką Sovietų S-gos atstovas pranešė Jungt. Tautom, kad jo vyriausybė yra grąžinusi namo visus vokiečius, italus ir japonus, išskyrus karo prasikaltėlius.

Rusai tačiau atsisakė priduoti tikslius skaičius apie karo prasikaltėlius ir mirusius belaisvius. Jie taip pat nutylėjo, kur dingo kitų tautų karo belaisviai, kaip vengrų ,austrų ir rumunų (apie 500,000 žmonių).

Vokiečiai sako, kad sovietų belaisvių stovyklose, turėtų būti 1 - 2 milijonai jų karo belaisvių, jeigu jie nėra išmarinti ar išžudyti. Japonai pasigenda 370,000 saviškių, patekusių sovietams į rankas, italams trūksta dar 63,000 belaisvių.

Jungtinių Tautų specialiai sudaryta komisija nedaug ką gali padaryti, aiškinant šių nelaimingųjų žmonių likimą.

Įvyksta Paryžiuj. Jessup paskutiniu laiku buvo kaltinamas simpatijomis komunistams, ir senato užsienio reikalų komitetas 3:2 balsais buvo pasisakęs prieš Jessupą.

NAUJIENU-ACME Telephoto

Tai tokiu būdu Korėjos moterys iškulia javus.

Vėliausios Žinios

★

—Padidėję sabotažo veiksmai prieš geležinkelius Lenkijoj ir Baltijos kraštuose, verčia rusus kreipti prekių gabenimą iš Rytų Vokietijos jūros keliais. Krovimo darbams rusai atgabeno į Rytų Vokietijos uostus apie 100,000 darbininkų iš koncentracijos lagerių.

—Britų kariuomenė užėmė geležinkelių dirbtuves, esančias prie Port Suezo miesto.

—Irano ministeris pirmininkas Mossadegh, pakeliui į Washingtoną, kalbėjo Philadelphijoj Nepriklausomybės salėje, pabrėždamas, kad Irano svarbiausias siekis yra taika.

—Alyvos tankas su 2,000 tonų produktų išlėkė į orą Zisterdorfe, sovietų zonoj Austrijoj.

—Antradienį prasidėsiančios iš naujo paliaubų tikrosios derybos Korėjoj, praneša korespondentai iš J. T. vyr. armijos būstinės Tokijoje.

—Trys lenkų pabėgėliai įplaukė į švedų uostą Kalmarą, ieškodami prieglaudos nuo persekiojimų Lenkijoj.

—Dieną ir naktį patruliavo virš Suezo kanalo anglų sprausminiai lėktuvai, kai tankų remiami pėstininkų daliniai užėmė pozicijas prie Suezo miesto sienų.

—Anglų pakraščių laivininkystės laivas "Pandora" nuskendo Šiaurės jūroj. Su laivu nuskendo 6 jūrininkai.

—Prez. Trumanas patvirtino Dr. Jessup JAV atstovu į J. T. konferenciją, kuri kitą mėnesį

Sugriuvo bažnyčia

UŽMUŠĖ 9, SUŽEIDĖ 25

BUENOS AIRES, Argentina. —Miesto seniausioj bažnyčioj, San Juan Evangelista, ėmė griūti lubos kaip tik tuo laiku, kai apie 400 žmonių, daugiausia vaikų, ruošėsi komunijai.

Nemažiau kaip 9 žmonės buvo užmušti ir 25 sužeisti. Bažnyčia buvo tuo laiku remontuojama, bet bažnyčios dvasiškiai spėja, kad stogas galėjęs įgriūti drebant žemei nuo pneumatinių grąžtų, dirbusių gretimoj gatvėj.

Egipte organizuojasi partizanai

Kovosią panašiai kaip Palestinos teroristai

CAIRO, Egiptas. — Egipto vyriausybė ruošiasi visuotinei mobilizacijai galimam karui su anglais.

"Al Misri" dienraštis praneša apie nereguliarios, partizanų pogrindžio armijos organizavimą didžiuosiuose Egipto miestuose. Partizanų vadai sako, žydų teroristų veiksmai Palestinos krizės metu parodė, kad tokie civiliniai kovotojai gali suduoti anglams stiprius smūgius.

Tas pats laikraštis sako, kad Egipto tautinės rezistencijos vadai kreipėsi į Sovietų Sąjungos ambasadą, prašydami paramos prieš "anglų kariuomenės barbariškus užpuolimus Egipte".

Oro tiltas tarp Anglijos ir Suezo

Anglų tankų daliniai užėmė keturias tolesnes geležinkelio stotis anapus Suezo kanalo zonos ir pozicijas pakeliui į Suezo kanalą.

Nauji kariniai anglų pastiprinimai plaukia į pavojaus zoną toliau. Iš Londono pranešama, kad 3,000 anglų kareivių pradedami gabenti lėktuvais iš Anglijos į Suezo kanalo erdvę.

Egiptas savo notoj Anglijai reikalauja anglus pasitraukti iš vietų, kurias jie neteisėtai okupavo paskutinėmis dienomis.

Atentatas prieš Hitlerį buvęs nekrikščioniškas, sako vokiečių generolas

BONN, Vokietija. — Vakarų krikščioniškajam pasauliui padarė blogą įspūdį b. vokiečių generolo, karo veteranų organizacijos "Verband deutscher Soldatei" pirmininko Friessner pareiškimai apie liepos 20 d. atentatą prieš Hitlerį, rašo vokiečių laikraštis "Welt am Sonntag".

Gen. Friessner pareiškęs, kad jis kaip kareivis ir krikščionis atmetąs politinę žmogžudystę, ypač, kai kareiviai veda sunkiausią žūtbūtinę kovą fronte.

—**Dr. Max Theiler,** New Yorko gydytojas, gavo 1951 metų Nobelio medicinos premiją už jo surastus sėkmingus skiepus nuo geltonosios šiltinės.

Amerikietis miršta sulaukęs 67.6 metų

WASHINGTONAS, D. C. — Kruopščiai surinkti statistiniai duomenys rodo, kad Amerikos gyventojo amžius pamažu ilgėja.

1949 metais mirusio amerikiečio amžiaus vidurkis buvo 67 ir pusė metų. Palyginus su 1948 metais tas reiškia amžiaus pailgėjimą 4.8 mėn.

Moterys, kaip žinoma, gyvena ilgiau negu vyrai. Ypač baltosios rasės. Jų amžiaus vidurkis 1949 metais buvo 71.5 metai. Mirusių vyrų amžiaus vidurkis — 65.9. Tai yra, baltoji moteris Amerikoj gyvena penkis su puse metų ilgiau negu baltasis vyras.

Kitų, ne baltosios rasės, mirštančių moterų amžiaus vidurkis buvo 62.9 metai ir vyrų — 58.6, kas reiškia trumpesnį amžių 7.3 metais sulyginus su baltuoju vyru.

Atsargiau su ginklais

LOS ANGELES, Calif. — Policininko Andrew J. Baquet šeima, susidedanti — neskaitant jo — iš žmonos ir dviejų vaikų, užvažiavo į automobilistų kinoteatą (drive-in) pasižiūrėti filmos.

Tėvui įsigilinus į filmą, jo trijų metų sūnus ištraukė iš makšties ant automobilio grindų gulėjusį policininko revolverį ir paleido šūvį į motiną, kuri laikydama glėby 6 mėnesių vaiką, taip pat nieko daugiau nematė, kaip tik revolverio didvyrius filmoj.

Tėvas policininkas negirdėjęs nė sūnaus šūvio. Tik kai žmona, sėdinti automobilio užpakaly, ėmė šaukti, jis atsigręžęs pastebėjo traegdiją. Kulka buvo mirtinai perėjusi per kūdikį ir įstrigusi į motiną.

Nuvežus į ligoninę jai buvo padaryta operacija, bet jos gyvybė yra pavojuj.

"NAUJIENŲ"

raštinė atdara kasdien nuo 9 ryto iki 5 vak., šeštadienį nuo 9 iki 12-tos dieną, sekmadienį uždaryta.

MANEVRAI SU SLAPTAIS GINKLAIS

Tvirtinama, kad naujasias atomines bombas bus galima panaudoti kautynių lauke, iššaunant iš artilerijos pabūklų ir nesudarant sau pavojų

LAS VEGAS, Nevada. — Pereito pirmadienio rytą Amerika pradėjo naujus atominių ginklų bandymus, išsprogdindama ligi šiol mažiausią atominę bombą ir pasiekdama didžiausių vaisių, siekiant pritaikinti atominius ginklus fronto puolamiesiems ir ginamiesiems tikslams.

"Liliputinė" atominė bomba buvo išsprogdinta ant 100 pėdų man Flat bandomuosiuose lauam Flat bandomuosiuose laukuose.

Girdėti tik 30 mylių

Priešingai didžiajai atominei bombai, kurios garsą galima girdėti 80 mylių, o liepsną ir pašvaistę iki 500 mylių, naujai bandytoji bomba buvo vos girdima stebėtojų už 30 mylių.

Žmonės, kurie laukė ir sekė bombos sprogimą Las Vegas mieste, esančiame už 65 mylių, sužinojo įvykusį faktą iš Atominės energijos komisijos pranešimo.

Istorinių manevrų pradžia

Mažosios atominės bombos sprogimas davė pradžią pirmiesiems istorijoje kariniams manevrams su atominiais ginklais.

Manevruose dalyvauja 5,000 visų ginklų rūšių kareivių, specialiai paruoštų ir apmokytų šiems pavojingiems pratimams.

Netrukus bombai sprogus, Atominės energijos komisijos specialistai atsirado sprogimo vietoj, įrodydami, kad jie turi suradę priemonių apsisaugoti nuo atominių spindulių ir dulkių, pavojingesnių žmonėms už patį sprogimą, ypač jei bombos yra "didžiojo kalibro".

Svarba kautynių lauke

Tuo tarpu, kai ligšiolinės bombos buvo skirtos naikinti priešo strateginiams ir ūkiniams centrams toli priešo krašto gilumoj, naujos mažosios atominės bombos galės būti naudojamos kautynių lauke, pakeičiant ligšiolinius kareivių ginklus.

Bombas būsią galima iššauti panašiai kaip granatas, iš artilerijos patrankų, spėjama net iš granatsvaidžių.

Streikas kausto New Yorko uostą

NEW YORKAS. — Prasidėjęs neleistinas (be unijos centro sutikimo) krovėjų streikas apėmė veik visus New Yorko milžiniškus dokus, sukaustydamas laivų susisiekimą ir prekių pakrovimą.

Uoste 92 laivai laukia su nekantrumu streiko pabaigos.

Streiko pradžioj Brooklyno dokuose įvyko susirėmimas tarp dirbančių ir streiko piketininkų. Du žmonės buvo sužeisti.

Neseniai 65,000 uosto krovėjų nubalsavo priimti naują atlyginimo sutartį, pagal kurią dabar mokama $2.10 per valandą. Netrukus atsirado darbininkų tarpe agitatorių, kurstančių griebtis streiko, kad pakeltų iš naujo atlyginimą.

Nežiūrint, kad streikininkų yra mažuma ir kad unijos vadovybė nepateisino jų naujų reikalavimų, jiems pasisekė sustabdyti uoste krovimo darbus.

Pakistanas kovoja toliau dėl Kašmiro taikaus sprendimo

NAUJOJO VYRIAUSYBĖS PIRMININKO POLITIKA

KARACHI, Pakistanas. — Jungtinių Tautų nesugebėjimas pravesti ligi šiol plebiscito (tautos atsiklausimo) Kašmire, kainojo mums mūsų ministerio pirmininko (Ali Khano) gyvybę, pasakė naujasis Pakistano ministeris pirmininkas Nazimuddin.

Savo pirmojoj oficialioj kalboj Nazimuddin pasisakė už taikius būdus, sprendžiant nuomonių skirtumus su Indija. Išsprendus Kašmiro klausimą, kiti uždaviniai savaime susitvarkytų.

Kašmiro likimą galima išspręsti tik per žmonių atsiklausimą, katrai valstybei, Indijai ar Pakistanui, jie nori priklausyti.

Naujasis vyriausybės vadovas neabejoja, kad mohametoniškasis Kašmiras pasisakys už prisijungimą prie savo tikėjimo brolių Pakistane.

Nazimuddin pareiškė savo ištikimybę Jungtinėms Tautoms, draugystę Vakarams, ypačiai Amerikai, bet reikalavo, kad Jungtinės Tautos galiausiai priverstų Indiją leisti pravesti balsavimą Kašmire.

Imigrantų šmugelninkai

Chicago, Ill. — Valdžios organams, sugavus nelegalų italų imigrantą, Frank Rotondi, susekta slapta organizacija, kuri gabendavo užsieniečius, daugiausia italus, į Ameriką.

Teismas nutarė Rotondi nedelsiant deportuoti į Italiją, neleidžiant jam nė atsišaukti į aukštesnį teismą.

Rotondi prisipažino, kad jis pats, slaptai atvykęs, organizavo nelegalų žmonių gabenimą, imdamas iš kiekvieno po $1,000.

Rotondi ir 22 kiti italai atvyko į Ameriką pasislėpę italų prekinio laivo "Maria Bibloini" vandens tankuose. Jie atplaukė 1949 m. birželio 14 d. į Baltimorės uostą. Iš čia Rondini atvyko į Chicagą ir gavo darbą Progresive Bronze Co., 733 S. Halsted St.

Lenkų "Kominformas"

GDYNĖ, Lenkija. — Lenkų keleivinis laivas "Batory", plaukiojęs tarp Amerikos ir Baltijos, pavadintas nauju vardu "Kominform".

Jis dabar plaukios tarp Baltijos ir Tolimųjų Rytų.

Prieš trejetą metų šiuo laivu pabėgo iš New Yorko Kominformo agentas, Maskvos patikėtinis, Gerhard Eisler, kuris dabar yra propagandos bosu Rytų Vokietijoj.

Dabar Maskva pavadino laivą vardu tikrųjų tikslų, kuriems jis tarnauja.

SENASIS ATEIVIS PASAKOJA

PASIKALBĖJIMAS SU J. NAUJALIU

Čikagietis J. Naujalis, 4144 W. Wellington Ave., yra aktyvus lietuvių organizacijų veikėjas, jau seniai į šį kraštą atvykęs, čia ėjęs ir Valparaiso universitetą. Todėl buvo įdomu su juo pasikalbėti įvairiais lietuviškojo gyvenimo klausimais.

— Kada ir kodėl atvykote į Ameriką? — pradžioje paklausiau.

— Šį rudenį sukanka 45 metai, kaip atsidūriau JAV. Kadangi aš buvau savo tėviškėj visu kuo ekonomiškai aprūpintas, tai mano išvykimo iš Lietuvos priežastis, manau, buvo labai skirtinga nuo, bendrai imant, visų kitų išeivių — pamatyti Ameriką. Iš dviejų brolių aš buvau vyresnis (brolis teturėjo tik 11 m.). Tai aš buvau tėvams labai reikalingas ūkyje, kuris susidėjo iš 90 margų, kaip anais laikais vadindavom.

— Ar pažinote Amerikos gyvenimą?

— Manau šiek tiek susipažinau su Amerikos gyvenimu, nes čia maišaus jau nuo 1912 m. Amerikiečiai yra labai demokratiško būdo bei elgesio, lengvai prieinami, neišdidūs. Iš amerikiečių elgesio kartais sunku įspėti jųjų ekonominį bei profesinį lygį. Kartais, valgydamas valgykloj, gali sėdėti šalia milijonieriaus, profesoriaus, daktaro ar sau pardavėjo. Jie daugumas švaraus (white collar) darbo darbininkai, amatninkai; paprasto rankų darbo jie labai vengia. Todėl tikro amerikiečio nematysi dirbant anglių kasyklose, geležies bei plieno liejyklose, gyvulių piovyklose, vieškelių (plentų) tiesime ir pan. Jie labai mėgsta įvairios rūšies sportą, daugiausia jojo dalykais ginčijasi, net daug daugiau negu rimtais politiniais klausimais.

Ameriikečių spauda labai išvystyta, išplėsta, įvairi, tačiau daugiausia lengvo pobūdžio. Vidutinis amerikietis skaito daugiau lengvą literatūrą, negu rimtą bei klasinę. Dažniau jį matysi dieniniuose laikraščiuose skaitant "džioksus", apie sportą, negu editorialus.

Politinėj srity jų tarpe rasi gerų politikų, bet menkų diplomatų. Kitų šalių diplomatai Amerikos diplomatus lengvai apgauna. Amerikiečiai laimi karus mūšio lauke, bet pralaimi taiką prie konferencijų stalo. Turime labai gerų pavyzdžių iš praėjusių dviejų karų.

Dar bendra pastaba: amerikiečiai kupini intuicijos, iniciatyvos, darbingumo; jie labai bizniški, jųjų pramonė išvystyta, išplėsta; jie vis ką nors išranda, tobulina ir priderina paprasto gyvenimo lygiui pakelti.

— Kokiose organizacijose tamstai teko dalyvauti? Kas buvo jose gero ar blogo?

— Nuo pat atvykimo į šią šalį man teko dalyvauti vienokiu ar kitokiu būdu įvairiose organizacijose, būtent: SLA, LSS, vietovių šalpinėse draugijose, politiniuose klubuose, scenos rateliuose ir t.t. Pastaraisiais metais besu tik dvejų didžiausių Amerikoj draugijų narys: SLA ir Chicagos Lietuvių Draugijos.

Žinoma, atvykęs Amerikoj jau radau daug šalpos ir politinių organizacijų įsikūrusių, tačiau dar daug jųjų tebuvo steigiamos, todėl ir man buvo progos į tąją veiklą įsijungti. Na, o blogo organizacijose man neteko patirti. Bet kuri organizacija turėjo kilnius tikslus.

Ką šiandien moku, tai įsigijau šioj šaly. Lietuvių draugijose susipažinau su visuomeniniu, tautiniu sąjūdžiu, nes Lietuvoj anais laikais tokios progos neturėjau.

— Ar gerai tamsta pažinai nepriklausomos Lietuvos gyvenimą?

— Negaliu sakyti, kad aš nepriklausomos Lietuvos gyvenimą gerai pažinau, nes kai 1925 m. lankiausi ten, tai viskas tebuvo tik kūrimosi stadijoj. Tačiau man patiko vėliau padaryta pažanga. Bet, žinoma, man nepatiko 1926 m. perversmas.

— Ar pakankamai Amerikos spauda supažindino su Lietuvos gyvenimo pažanga?

— Jeigu, pagal kai kurių manymą ir nebuvo pakankamai spaudoj informacijų apie Lietuvoj padarytąją pažangą, tai už tai negalima spaudos kaltinti, nes ši ir amerikiečiai lietuviai nuolatos turėjo daug savųjų dalykų, kurie reikalavo dėmesio, ir, be abejo, jiems buvo atiduodama pirmenybė. Tačiau, imant proporcionaliai, spauda pusėtinai daug žinių iš Lietuvos skelbdavo, ypač "Naujienos", nes jos tenai turėjo savo korespondentus. Todėl, mano manymu, amerikiečiai lietuviai buvo gerai informuoti apie Lietuvos pažangą bei kitokius dalykus.

— Koks skirtumas tarp senųjų ir naujųjų ateivių lietuvių?

— Pagrindinis skirtumas tarp naujųjų ir senųjų ateivių tai kalba. Be to, naujai atvykusieji, bendrai imant, yra daugiau pasimokę, todėl jie ir jaučiasi kultūringesni už senuosius. Tačiau mes turim turėti galvoj tą faktą, jog jųjų kultūra yra maždaug europinė, kuri visgi skirtinga nuo amerikinės kultūros. Pastaroji žymiai demokratiškesnė. Šito fakto negalima nuneigti.

— Kuri karta čiagimių lietuvių pamiršta lietuvių kalbą?

— Čia tikrą skaičių vargiai galima pavartoti, nes jis nebūtų tikslus. Tai tebūtų tik spėliojamas. Tačiau iš savo patyrimo štai ką galiu pasakyti, nesijausdamas labai klystąs. Jeigu čia gimusieji tebegyvena kartu su savo tėvais bei seneliais, tai su šiais, jie kalbasi lietuviškai; tarp savęs — angliškai. Bet jeigu jie nebegyvena dėl kurių priežasčių su senąja karta, nesilanko lietuvių sąjūdžiuose, tai pamiršta ir tai, ką buvo išmokę. Ir kadangi jie nebeskaito lietuviškosios spaudos, tai ir lietuvybės dalykais maža tebesidomi, nors, žinoma, jie žinosi esą lietuvių kilmės. Na, ir būdami tokie, be abejo, pritaria Lietuvos savarankiškumui.

Tačiau ar galima juos už tai kaltinti? Manau, kad ne, nes šiuose dalykuose juos veikia gamtos dėsniai. Jųjų jausmai lietuvybei negali būti vienokio laipsnio kaip Lietuvoj gimusių jausmai. Jie čia suaugę su Amerikos kultūra, mokyklose jiems buvo bei yra kalama apie šios šalies istoriją, didvyrius, demokratiškumą, o apie Leituvą jie tik šį tą nugirdo iš savo tėvų.

Tačiau čia pat noriu pabrėžti išimtį. Mes Amerikoje turime keletą čia gimusių, kurie pažįsta Lietuvos istoriją, gerai lietuviškai kalba ir užima aukštas vietas amerikiečių lietuvių organizacijose. Jais mes didžiuojamės, jiems esame dėkingi, — baigė J. Naujalis. **S.**

Detroit, Mich.

Detroito ir apylinkių gyventojai Naujienų prenumeratos ir kitais reikalais malonėkite kreiptis į **Mrs. B. Keblaitienę**, nauju adresu, būtent, **5523 Webb Ave., Detroit 4, Mich.**, arba tel. WE 4-4866.

NAUJIENŲ atstovybė Philadelphijoje

Philadelphijoje įsteigta NAUJIENŲ atstovybė. Josios atstovas yra Ponas Bronius Dirmėnas. NAUJIENŲ atstovybės adresas yra toks:

Mr. Bronius Dirmėnas
420 Wharton Street,
Philadelphia 42, Pa.
Telefonas: HO 8-9883.

Skambinti galima kiekvieną dieną nuo 8 val. ryto iki 3 valandos po pietų. Atstovybėje galima užsisakyti NAUJIENAS ir atlikti visus kitus NAUJIENŲ reikalus. Be to, joje priimami ir skelbimai į dienraštį. Philadelphijos prekybininkai, pramonininkai, norį pagarsinti savo gaminius, gali susitarti su atstovu. Draugijos ir klubai, norinčios spaudoje pagarsinti savo veiklą, gali tai atlikti pačioje Philadelphijoje.

NAUJIENŲ Administracija

Remkite tuos biznierius, kurie garsinasi "Naujienose"

BUY YOUR CIGARETTES the easy way ... BUY BY THE CARTON

BUY U.S. SECURITY BONDS NOW!

GET TWICE THE HEAT! SAVE HALF THE OIL—

Siegler PATENTED AUTOMATIC OIL OR GAS HEATERS

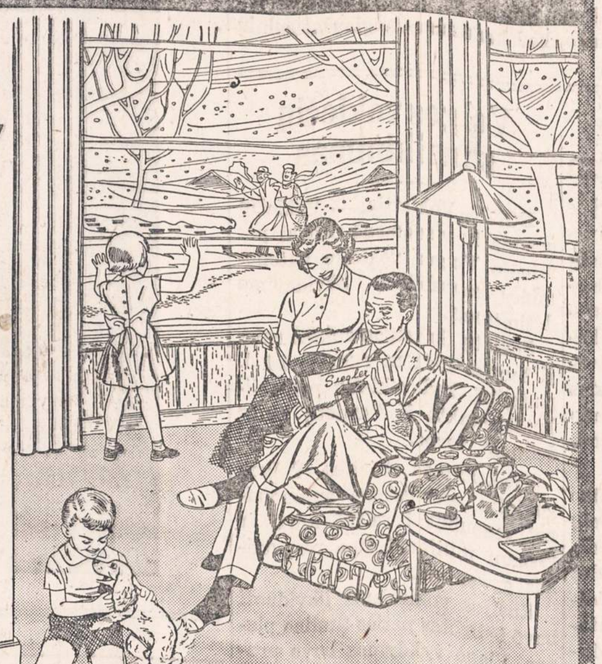

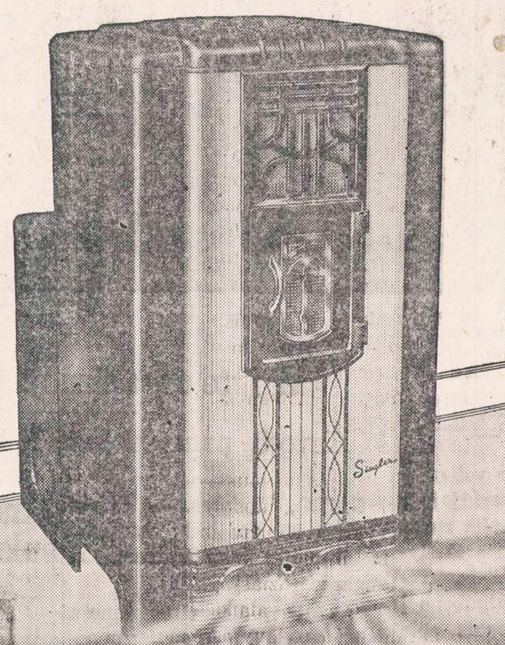

Does a better job of heating than any stove on earth!*

Tropical Floor Heat

GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

This 'Two-in-one Heatmaker' DOES IT!

Siegler doesn't waste heat up the flue as ordinary heaters do! In Siegler, *a second heater is built inside the regular heating chamber*... built right into the heart of the hottest fire! This extra, patented, heater-within-a-heater captures the intense heat from the burner flame and simply *pours* it out over the floors throughout your home.

This 'Match-Test' PROVES IT!

Your dealer will demonstrate. You'll see and *feel* how Siegler captures the *hottest top-of-the-flame heat* and forces it over your floors for extra comfort and economy!

This GUARANTEES IT!

*"If your Siegler Oil Heater doesn't deliver more and hotter heat over the floor than ANY comparable size heater regardless of make or price, you get your money back!"

MONEY BACK GUARANTEE

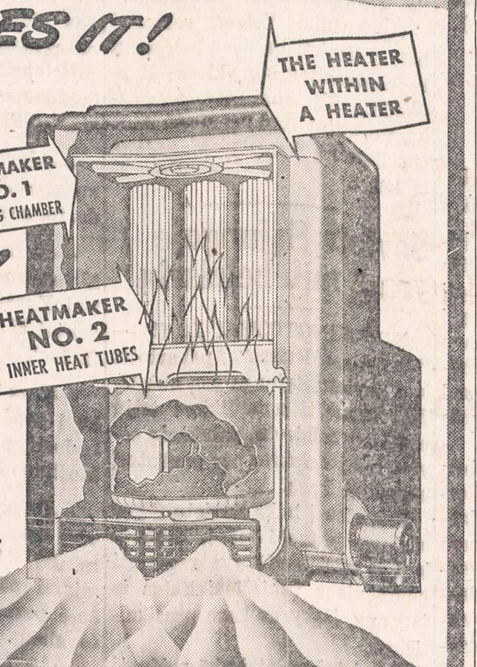

SIEGLER— CENTRALIA, ILLINOIS

A FURNACE JOB OF HEATING FOR THE PRICE OF A HEATER!

Also Ask To See The KITCHEN QUEEN
Oil Or Gas Heater Cooks - Furnishes Hot Water - Heats

TRAFICANTE BROS.

2301 W. TAYLOR ST. TAylor 9-9100
739 S. CALIFORNIA AVE. SAcramento 2-0301

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENING

Sew it yourself! ON A BEAUTIFUL NEW Free-Westinghouse

No More Tangled Bobbin Threads

Smart women everywhere are buying the thrilling new 1951 Free-Westinghouse. There's no other sewing machine like it. Only Free-Westinghouse has "Nevr-Lock"—the patented feature that positively prevents jamming of the machine due to tangled or snarled bobbin threads! Come in and see the new models today!

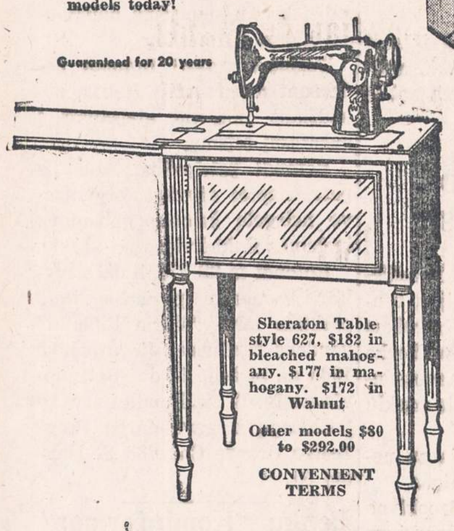

SEE THEM NOW AT

INLSUL'S

FURNITURE - APPLIANCES - TELEVISION

4151 W. Madison St. KEdzie 3-4219
2829 N. Milwaukee Ave. ALbany 2-3120

OPEN MONDAY & THURSDAY EVENINGS

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliom. uždaryta
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

Dr. Z. Danilevičius
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Atidarė ofisą
10748 So. Michigan Ave.
Tel. WAterfall 8-3060
Priima nuo 1-4 ir nuo 7-9 v. v., išskiriant šeštadienį ir sekmad. Šeštad. pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 S. Wabash Ave.
Tel. COmmodore 4-1187

Ofiso Tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 v. vak.
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal susitarimą

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Avenue
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel. PUllman 5-8277

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; ser., sub. ir ned. tik sutarus.
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 SO. ASHLAND AVE.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro
Seredoj pagal susitarimą

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 West 63rd Street
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Avenue
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad. antrad., ketvirtad. ir penktad.. 1:30—4: 7—9 vakare
Trečia. ir šeštad. tiktai susitarus

YArds 7-3526, Res. RI 7-0057
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus ir nervų ligų gydytojas
DR. J. G. VALAITIS
Gydytojas ir Chirurgas
4038 SO. ARCHER AVE.
prie California Ave.
VAL.: kasd. 6—9 pm, šešt. 1—6 pm. išskyrus sekmad. ir treč.

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DAnube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1—4 p. p. ir 6:30—8:30 val. kasdien, trečiad. uždaryta
Šeštad. nuo 1 iki 4 val. po pietų.
Rez.: 3247 S. EMERALD AVE.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2-4
Trečiad. ir sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antr., ketv. 12-2:30
6—9 vak., penkt. ir šeš. 12—2:3.
6234 ARCHER ROAD
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr. ir ketv. 3—5 v. vak., treč., penkt. ir šeštadienį 3—8 val. vakaro

Ofiso ir buto telef.: OL 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
Valandos: 10-12 pirmadienį iki ketvirtad.; 6:30-9 antradienį ir ketvirtad.; 12-2 ir 4-6 šeštad. Penktad. ir kitu laiku susitarus.
Butas: 1635 S. 48th Ct., Cicero.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telef.: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia: VI 6-3900.

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEmlock 4-5524
Hours by appointment only

Dr. V. P. Tumasonis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVE.
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. šešt. tik 2-4
Neturi valandų trečiad. ir sekm.

SLA REIKALAI

KO JIE NORI

"Naujienų" Nr. 233 buvo įdėta iš Philadelphijos verta dėmesio žinutė. Ten A. Trečioko iš Newark, N. J., sumanymu buvo sušauktas susirinkimas būsimais į SLA Pildomosios Tarybos rinkimais pasitarti. Tame susirinkime dalyvavo Naujosioj Anglijoj visiems žinomi asmens, jų tarpe net pats "Dirvos" redaktorius Rastenis.

Apie ką gi susirinkusieji kalbėjo? Svarbiausia, tai kaip įsigalėti SLA valdomuose, o gal ir priežiūros organuose. Šia proga ponas Rastenis galėjo daug papasakoti, kaip tautininkai Lietuvoje smurto keliu įsibrovė į Lietuvos vyriausybę. Deja, čia JAV, tai pono Rastenio Lietuvos pasakojimai apie praeities patyrimus būtų buvę visai ne vietoje. O jo tame pasitarime dalyvavimas ir šiaip kai ką pasako.

Susirinkusieji d a u gumoje tautinikiškai nusiteikę SLA veikėjai nerado reikalingu kalbėti kaip SLA veikimą pagerinti, pagyvinti, kaip daugiau narių pritraukti, ypač iš naujai atvykusių tarpo; jie nesvarstė jokių naujų sumanymų, kaip padidinti ar pagerinti SLA nariams duodamą paslaugą ir pašalpą; jiems nerūpėjo SLA ateitis ir jo kultūrinė veikla, bet jie susirinkę ir kiti iš tolokai atkeliavę kalbėjo kaip įsigalėti SLA valdomuose organuose. O jei norima kitus išstumti, tai reikia įrodyti, kad iki šiol buvusieji yra netikę, juos būtina naujais pakeisti.

Susirinkusieji nesivaržydami jau išstatė būsimiems SLA rinkimams kandidatus. Aišku, juos parinko iš savo tarpo, nes juk tam pačiam reikalui ir susirinko, kad galėtų išmėginti savo laimę patekti į SLA viršininkus. Net ir numatyta būsimos SLA Pildomosios Tarybos vieta.

Tautininkų viršūnėse jau senokai suka galvą, kaip čia SLA visą veikimą suimti į savas rankas. Nieko tokio, leistina visiems panašius ketinimus turėti. O dabar jų tuos norus dar pakaitina iš tremtes atvykę tikrieji Lietuvos tautininkai su jų vadukais priešaky.

Jie dar Lietuvoje buvo įpratę ir iš dalies išsipraktikavę visas politines sroves, išskyrus tautininkus, laidoti. O čia štai atvykę į JAV surado, kad mūsų išeivija ideologiniai pasiskirsčiusi politinėmis srovėmis, kurių svarbiausios: sandariečiai, socialistai, katalikai, na ir vietos tautininkai.

Lietuvoj buvusiems tautininkams tai nepatinka. Jie Lietuvoje šaukte šaukė ir rašyte rašė, kad lietuvių tarpe pasekmingai gali veikti vien tik tautininkai. O čia, matykite, mūsų išeivija jų nepakluso... Kiti iš buvusių Lietuvoje tautininkų dabar kukžda, kad iš esmės JAV išeivijoje tvirtai veikančių ir išeivijoje įtaką turinčių yra tik tautininkai, o iš visų kitų srovių likęs tik šešėlis. Girdi, net organizacijų kaipo tokių veik nesama, esama užsilikusių tik jų tarpe įtakingesnių asmenų. Anot jų, kalti vietos tautininkai, nes jie iki šiol buvo pusėtinai ištižę ir nesugebėjo visas stambiausias organizacijas suimti į savo rankas.

Dabar štai jie čia atvykę parodys kaip reikia veikti. Na, ir veržiasi kur tik gali. Pirmiausia savų tarpe keletas žymesnių tautininkų veikėjų pastūmėjo į šalį, o patys kur galėjo alkūnėmis stumdamies prasiveržė. Tiesa, pačių pirmųjų vietų neišdrįso užimti, — mat, dar neturima pilietybės. Nepatogu.

SLA viena stambesnių pašalpinių organizacijų, kurios išde turima atsargai pinigų. Be to, leidžiamas yra SLA laikraštis "Tėvynė".

Tai kai kas iš šalies lašina seilę ir galvoja, kad gerai būtų suimti visa į vienas rankas. O suėmus jau būtų galima saviems bendraminčiams patarnauti, ar tai suteikiant tarnybas, ar leidžiamą laikraštį pakreipus turiniu savo srovei artimesnėn. Arba būtų galima tas laikraštis uždaryti, o SLA organu pasirinkti bet kuris kitas. Aišku, kas rinkimus laimėtų, tai tų laikraštis virstų SLA laikraščiu.

Niekas negali uždrausti tautininkams siekti įsigalėti SLA. Bet tautininkų ketinimai privalėtų kitaip manančius ir kitą pažiūrą turinčius į SLA veikimą, tos organizacijos uždavinius ir jos tikslus, turi subrusti, pasitarti ir pasitarus daryti kas reikia. SLA yra visų bendra organizacija. Ji visiems lygiai ir vienodai privalo patarnauti. Joje sutelpa įvairių pažiūrų ir įsitikinimų nariai. Jiems visiems nėra svetimas bendras kultūrinis darbas, o taip pat parama Lietuvos reikalams. SLA praeity savo darbais tai įrodė.

Per savo veikimo 65 metus SLA pergyveno visokių audrų, didelių nesusipratimų, ir iš tų visų kovų išėjo sveikutėlė atsistojusi ant tikro savo uždavinių ir tikslų kelio.

Netenka abejoti, kad jos senesnieji veikėjai ir akyliau į reikalą žiūrintieji nariai ir ateity apsisaugos visokių šunkelių ir nepasiduos tų įkalbami, kurie Lietuvoje smurto keliu įšgyvendino Lietuvos žmonių demokratiniu būdu 1920 m. gegužės 15 d. išrinkto Steigiamojo Seimo atstovų 1922 m. rugpiūčio 1 d. paskelbtą konstituciją.

SLA savo praeity tvirtai žengė demokratijos pramintais keliais. Demokratijos dvasia yra persisunkęs visas jos veikimas. Toks buvo jis praeity, tokiu pasiliks ir ateity.

T. Keistas.

CONRAD Photo Studio

(lietuvis fotografas) Specialybė vestuvės.

$15.00 vertės dovana jaunavedžiams, atnešus šį garsinimą.

414 W. 63 ST.
Telefonai:
ENg. 4-5840
ENg. 4-5883

NEMUNE NAUJAUSI LEIDINIAI:

PELĖDA 5 Nr., gausiai iliustruota,	$0.40
Barono ŽVAIGŽDĖS IR VĖJAI	$2.00
B. Sruoga KAZIMIERAS SAPIEGA	$2.50
Dr. A. Garmus NEMUNO PAKRANTĖMIS	$1.25
Kun. Vembrė (vert.) MARIJA KALBA PASAULIUI	$2.00
Dr. Maceina JOBO DRAMA	$2.00
Dr. Gaidamavičius IŠBLOKŠTASIS ŽMOGUS	$2.00
Kraučūnas IŠ DŪMINĖS LŪŠNELĖS	$1.00
Jazminas MOTERIS, NUO KURIOS PABĖGAU	$1.00
H. Radauskas STRĖLĖ DANGUJE	$2.00
Orintaitė ŠULINYS SODYBOJE	$1.50

Parduodame ir išrašome vokiečių kalbos knygas.
Didelis pasirinkimas seniau ir dabar išleistų lietuviškų knygų.

Užsakymus adresuokite: **LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS**
3143 SO. HALSTED ST. Telef.: VIctory 2-3314 **CHICAGO 8, ILL.**

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER 46 METUS

LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO

MUTUAL *Federal* SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to $10,000 by F.S.L.I.C.

TAUPYKIT REGULIARIAI, KAD TURĖTUMĖT PELNO...

TAUPYKIT PAS

UNIVERSAL SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAymarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto ik 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

PETRAS MAČYS

buvęs Kauno ir Vilniaus valstybinių dramos teatrų aktorius. Jis vaidins lapkričio 11 dieną Sokolų sveitainėje, rudeniniame NAUJIENŲ vakare. Bus suvaidinta Antano Rūko parašytas "Gyvenimas bėga savo keliu..."

Dramatinis rečitalis

Spalio 20 d. 8 v. v. Curtis Hall, 410 S. Michigan, įvyko pirmasis Amerikoje Stasio Pilkos literatūrinis rečitalis.

Aktorius skaitė deklamavo A. Strazdo, St. Zobarsko, Maironio, J. Aisčio, B. Brazdžionio, A. Rimydžio, K. Binkio, taip pat Leconte de Lisle, W. Sheakespeare ir A. Ostrovskio kūrinius bei jų ištraukas. Interpretatorius, kaip atrodo, koncentravo dėmesį ties kūrinių dramatizavimo puse, kur jis ir turėjo pasisekimo. Aktorius gavo gėlių.

Rečitalį papildė pianistas kompozitorius Vl. Jakubėnas ir solistė Stasė Klimaitė, kurios dėkinga balso medžiaga daro gražią pažangą.

Po programos p. St. Pilka pakvietė susirinkusiuosius prie užkandžių stalo, paruošto Alice Stephens bei kai kurių jos dainininkių rūpesčiu, kur mūsų kultūrininkai entuziastai turėjo malonios progos valandėlę pabendrauti ir tarpusavy persimesti vienu kitu žodžiu. —s.

Vaikų Teatro rėmėjai

Suprasdami ir įvertindami Vaikų Teatro auklėjamąją reikšmę mūsų jaunajai kartai išeivijoje ir norėdami paremti šio teatro veiklą, įsirašė į Vaikų Teatro remėjus ir paaukojo po $10 šie asmens: Anielė Bielinis, 122 E. 105th St., Anatolijus Kairys, 2244 W. 23rd Pl., Mickevičius, 2300 W. 23rd St., Valerijonas Šimkus, 6462 So. Minerva St.

Už lietuviško reikalo supratimą ir jo rėmimą nuoširdžiausiai dėkoju Vaikų Teatro vadovybės vardu. V. T. Vadovas

Melrose Park, Ill.

Gražus pavyzdys

Su džiaugsmu sveikiname mūsų jaunuolius ir jaunuoles, kurie sukuria lietuvišką šeimos židinį ir nepasmerkia savo tautos narių nutautimui.. Tada žinome, kad tas židinys yra sveikas, į šeimos tarpą neįsimese "vėžio" liga. Nemažesnis džiaugsmas ima, kad mūsų senesnės ateivių kartos sūnus ir dukros sukuria šeimos židinį. Jie irgi esti atsparūs visokioms šeimų irimo ligoms. Kaip pavyzdį noriu paminėti vieną kitą tokį atsitikimą.

Š. m. spalio 7 d. žinomo Melrose Parko biznieriaus, seno "Naujienų" dienraščio skaitytojo Mr. Andrews (Andrijausko) dukrelė Lucille ištekėjo už Mr. Alfonso A. Kušlio, iš Maywood, Ill. Jungtuvių apeigas atliko Šv. Širdies bažnyčios kun. K. Vaišvilas, iš Melrose Jark. Kaip jaunųjų tėveliai, taip ir jaunieji, nors čia gimę ir užaugę, bet gražiai kalba lietuviškai.

Neseniai čia Stella Budaitė ištekėjo už Adolfo Januševičiaus, iš Bellwood; Rūta Šimkutė už Lesausko, iš Maywood ir kit. Jums ir Jūsų tėveliams už tai garbė!

Mr. Andrijauskas ir Mr. Kušlis savo vaikams iškėlė šaunias vestuves. Nors didelė American Serbian salė, bet vos sutalpino svečius, gimines ir pažįstamus. Puotoje matėsi miesto maojras (čia vadinamas "gaspadorium") Mr. Frenzell su žmona, kun. Vaišvilas, daug biznierių lietuvių, visuomenės veikėjų lietuvių ir kitataučių. Mr. Andrijauskas labai užjaučia tremtinius ir Balfo skyrių. Nemokamai leidžia naudotis jo namų patalpomis. Tremtiniai ir Balfo skyrius linki jauniesiems daug laimės naujame gyvenime. Kz. D-sa.

Cleveland, Ohio

Šauni vilniečių veikla

Neseniai Clevelande įsisteigęs Vilniaus krašto Lietuvių Sąjungos skyrius jau parodė vertingų darbų. Štai spalio 14 Lietuvių salėje surengė visais atžvilgiais pavykusį vakarą, kuriame Vlado Braziulio vedama Dramos studija pastatė Vyt. Alanto 3 veiksmų komediją "Buhalterijos klaida". Žmonių atsilankė nemažai. Atrodo, bus ir šiek tiek pelno, kuris visas skiriamas politiniams Vilniaus krašto reikalams.

Skyriui su dideliu atsidavimu vadovauja šie vilniečiai: advokatas Lazdinis — pirm., žurnalistas Vyt. Alseika ir K. Gaižutis. *V. Švenčionėlė*

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Atvyksta solistė Vincė Jonuškaitė - Zaunienė

Nepriklausomoje Lietuvoje tarp gailestingųjų seserų ir visuomenės buvo labai tamprūs ryšiai ir jų profesiniam darbui buvo reiškiama pagarba. Visa tai jos pelnė daugiausia dėl to, kad savo darbu jos aukojosi padėti nelaimingiesiems žmonėms.

Ir kai kasmet rudenį Kaune buvo rengiami gailestingųjų seserų tradiciniai metiniai koncertai, jie turėdavo didžiausią pasisekimą. Tose programose veik visados dalyvaudavo žymioji Lietuvos Operos solistė Vincė Jonuškaitė-Zaunienė bei kitos stiprios meninės pajėgos. Koncertą savo atsilankymu pagerbdavo Lietuvos respublikos prezidento šeima, ministeriai, diplomatinis korpusas, kariuomenės, visuomenės bei dvasiškijos atstovai.

Lietuvos Gailestingųjų Seserų Sąjunga Chicagoje, minėdama Sąjungos 30 metų sukaktį, nutarė šį įvykį taip pat atžymėti tradiciniu koncertu, kuris įvyks šių metų lapkričio 4 d. Dariaus ir Girėno salėje. Koncerto programoje dalyvaus solistė Vincė Jonuškaitė-Zaunienė, solistė Klimaitė, gail. sesuo, Ralienės šokių mokyklos mokiniai. Akompanuos muzikas Kučiūnas. Šokiams gros populiarioji Balio Pakšto kapela.

Mūsų tremtinių tarpe, kuriem karo audrose teko daug nelaimių pergyventi, lietuvės gailestingosios seserys savo pasiaukojamu darbu dar daugiau pelnė meilės ir pagarbos. Mes negalime praeiti tylomis nepaminėdami, kad tos patriotingosios seserys labai aktyviai veikė pogrindžio organizacijose prieš abu krašto okupantus, savo darbu labai žymiai prisidėjo prie 1941 metų sukilimo išvejant iš krašto bolševikus, gelbėjo Vokietijoje gyvenantiems tautiečiams ir ne vienai iš jų dėl to tenka garbingasis karžygės Živilės vardas. (x) V-BA

SPORTAS

★

Vinčos imtynės

SPRINGFIELD, ILL.—Spalio 25 d. (atseit, ketvirtadienį) čia įvyks svarbios imtynės, kuriose dalyvauja ir išgarsėjęs lietuvių čempionas Juozas Vinča.

Juozas Vinča yra neseniai iš tremties atvykęs. Tačiau jis jau spėjo užsirekomenduoti kaipo pirmaeilis ristikas.

Vietos lietuviams bus įdomu pamatyti savo tautietį, kuris imsis Knights of Columbus Hall (salėje). Pradžia 8:30 val. vak.

NAUJIENAS skaito visų srovių ir įsitikinimų darbininkai, biznieriai, profesionalai, dvasininkai ir mokslininkai, nes tiktai šis dienraštis skelbia teisingiausias ir tiksliausias žinias.

TIK KĄ GAUTA! ŠVIEŽIOS!

Holland Herring

Tvirtos - Minkštos - Skanios
PIENĖS IR MAISYTOS
Gaunamos jūsų vietinėje groserėje ir skanėsių krautuvėje 1 sv. 5 oz., 3-5 sv. skardinėse—9 sv. bačkutėse.

METRICK'S PAINT STORE

DABAR YRA
3414 W. Roosevelt Road
KEdzie 3-6800

NEMOKAMAI PRISTATOME VISAME MIESTE.

One coat Flat Paint..12 gražių spalvų ir baltas. Gal. $3.45
Interior Gloss ar Semi-Gloss 16 spalvų ir baltas. Gal. $4.35

VISKO UŽTEKTINAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos setai, baldai vaikučiams.

Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

Garsinkitės 'N-nose'

AR JŪS ĮTRAUKIATE?

Tada jums bus geriau rukyti PHILIP MORRIS

. . . nes PHILIP MORRIS yra tikrai mažiau erzinanti, tikrai švelnesnė už bet kurią kitą žymesnę rūšį!

PATYS ĮSITIKINKITE

Padarykite
PHILIP MORRIS NOSIES BANDYMĄ
. . . pradėkit džiaugtis PHILIP MORRIS šiandie!

BE CIGAREČIŲ HANGOVER
(HENGOUVER)
reiškia DIDESNĮ RŪKYMO MALONUMĄ!

CALL FOR PHILIP MORRIS

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:

Metams	$9.00
Pusei metų	5.00
Trims mėnesiams	3.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	6.50
Trims mėnesiams	3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Kongreso Sesijai Užsidarius

Pirmoji 82 kongreso sesija užsidarė pereitą šeštadienį ir antroji sesija susirinks tik po Naujų Metų. Kongresas daug dirbo, bet dar daugiau ginčijosi. Daugiausia medžiagos ginčams duodavo visokios "investigacijos".

Ėjo vienas tyrinėjimas po kito ir dažnai net keli tyrinėjimai tuo pačiu laiku. Milijonus žodžių surašė įvairūs senato ir atstovų buto komitetai bei komisijos, kvosdami liudininkus ir studijuodami visokius dokumentus. Konstruktyviam darbui likdavo nedaug laiko.

Kongresas paskyrė milžiniškas sumas gynybos reikalams ir užsienio pagalbai, bet neparūpino pakankamų pajamų toms išlaidoms padengti. Mokesčiai buvo pakelti $5,691,000,000, o prez. Trumanas prašė $10 bilijonų. Todėl iždas turės didelį deficitą, ir antroji sesija bus priversta vėl kelti mokesčius.

Kongresas beveik nieko nedarė infliacijai sulaikyti ir kainos visą laiką kilo. Trumano administracija šitame klausime irgi neparodė reikiamo tvirtumo. Sekančiai sesijai teks įvesti griežtesnę kainų kontrolę, nes gyvenimo brangėjimas gresia virsti opiausiu rinkimų kampanijos klausimu ateinančiais metais.

Administracijos priešai visą laiką puolė valstybės departamentą, kaltindami jį pataikaujant bolševikams. Jie nesiliovė reikalavę, kad būtų pašalintas Dean Acheson, ir net bandė sulaikyti jam algos mokėjimą. Tomis atakomis prieš valstybės departamentą ypač pagarsėjo Wisconsino senatorius McCarthy.

Daug triukšmo iššaukė opozicijos ginčas su Trumano administracija dėl gen. MacArthuro atleidimo iš vyriausiojo karo vado pareigų Tolimuose Rytuose. Iš tikrųjų čia klausimas ėjo apie karo vedimo būdą Korėjoje. Administracija savo nusistatymo nepakeitė. Bet jeigu komunistai nesiliaus trukdę ir sabotažavę mūšių paliaubų derybų, tai Jungtinės Valstybės turės priimti MacArthuro planą. To reikalaus ir republikonai izoliacininkai.

Nežiūrint smarkių puolimų prieš prez. Trumaną ir jo administraciją dėl užsienio politikos, vis dėlto kongresas parėmė bendrą tos politikos liniją: krašto jėgų mobilizaciją gynybos reikalams, Š. Atlanto sutarties organizaciją ir pagalbos teikimą sąjungininkams. Pasiruošimai karui eis tolyn vis smarkesniu tempu, nors, veikiausia, bus saugojasi tokių žingsnių, kurie padarytų atvirą konfliktą su Rusija neišvengiamą — bent iki ateinančiųjų metų prezidentinių rinkimų. Kas bus paskui — pamatysime.

Pasiuntinys Vatikano Miestui

Paskirdamas generolą Clark ambasadorium popiežiaus valstybėlei, Vatikano Miestui, prez. Trumanas žinojo, kad dėl to kils audra. Todėl jisai šį savo aktą paskelbė, jau besiskirstant 82-jo kongreso sesijai.

Senatas turės paskyrimą patvirtinti. Jeigu gen. Clarko nominacija būtų buvusi įteikta senatui sesijos metu, tai diplomatinių santykių su Vatikanu priešai būtų pakėlę triukšmą ir, keršydami prezidentui, būtų gal sulaikę svarstymą svarbių sumanymų, kurie dar nebuvo pabaigti. Kadangi kongresas neposėdžiauja, tai ambasadoriaus tvirtinimo klausimas neateis į senatą iki sausio mėnesio. Administracija tikisi, kad per tą laiką opozicijos aistros atvės.

Kongresui neposėdžiaujant, prezidentas gali pasiųsti ambasadorių į skiriamą postą be senato pritarimo. Tai vadinamas "interim appointment" (pertraukos tarpo paskyrimas). Toks laikinas paskyrimas galiotų tik iki naujos kongreso sesijos. Prez. Trumanas, gal būt, taip ir pasielgs, tikėdamasis, kad per du tris mėnesius Amerikos publika su šia padėtim "apsipras", ir senatoriai tada jau nebenorės jos keisti.

Protestus prieš ambasadoriaus paskyrimą kelia daugiausia protestantai ir tie asmens, kurie bijo, kad nebūtų sugriautas bažnyčios atskyrimo nuo valstybės principas, įrašytas į JAV konstituciją. Formaliai čia tas principas nėra pažeistas, nes prez. Trumanas siūlo užmegsti diplomatinius santykius su Vatikano valstybe, o ne su katalikų bažnyčia. Juk faktas, kad tokia valstybė yra.

Tiesa, ją kontroliuoja bažnyčia. Tokių bažnyčios kontroliuojamų valstybių arba **teokratijų**, yra ir daugiau — sakysime, Azijoje — Tibetas, Vakariniame Pusrutulyje — Dominikonų Respublika. (Kai kuriais atžvilgiais labai panaši į teokratiją yra ir Sovietų Sąjunga.) Ne Amerikos reikalas sielotis dėl jų vidaus tvarkos.

Jeigu valstybė yra ir ji gerbia tarptautines sutartis, tai kodėl negalima turėti su ja normalius diplomatinius santykius?

APŽVALGA

APIE ANEURIN BEVAN

Buvo daug rašyta Amerikos spaudoje apie "kairųjį" Britanijos Darbo partijos veikėją Aneurin Bevan, kuris pasitraukė iš Attlee ministerių kabineto, protestuodamas prieš vyriausybės nutarimą išleisti dideles sumas pinigų krašto gynybai. Amerikos korespondentai paprastai jį piešia karštu "radikalu", nusistačiusiu geriau ieškoti taikos su Rusijos bolševikais, negu eiti išvien su Jungtinėmis Valstybėmis ir ginkluotis, ir kovoti už pramonės socializaciją bei socialinių lengvatų plėtimą darbo žmonėms turtingųjų klasių sąskaiton.

Apie tą "radikalų socialistą" rašo Amerikos korespondentas Stewart Alsop, kuris dabar lankosi Anglijoje, studijuodamas priešrinkimines britų nuotaikas. Girdėjęs jo prakalbas dideliuose viešuose susirinkimuose ir pasikalbėjęs su juo asmeniškai, Alsop apibūdina jį taip:

"Visų pirma, Bevan nėra nei kandidatas į diktatorius, nei priešamerikinės kruciatos vadas. Jisai, žinoma, turi troškimą valdyti, bet jisai ne iš tos medžiagos, iš kurios yra daromi diktatoriai. O kai dėl Bevano šalininkų priešamerikonizmo, tai šis priekaištas yra be saiko persūdytas. Kartkartėmis jie, tiesa, bakstelia spilka, bet kartais numeta ir gėlių puokštę. Kurie atidžiai seka šiuos rinkimus, sako, kad priešingumas Amerikai nieku būdu nesudaro juose rimto dalyko."

Tačiau, tęsia Amerikos korespondentas, "Nye" Bevan vis dėlto esąs svarbus asmuo. Jisai puikus kalbėtojas ir mažumos vadas socialistų (darbiečių) partijoje, primenąs Chamberlainą, kuris anais metais vadovavo konservatorių partijos daugumai.

Kaip velionis Chamberlain, bandė Miunchene susitarti su Hitleriu, tikėdamas, jog Anglija galės gyventi taikoje ir toliau sau tęsti savo prekybos biznį, taip ir Bevanas turi viltį išvengti kovos su Stalinu, norėdamas vykdyti socialines reformas, nedidinant išlaidų apsiginklavimui.

Šitos nuotaikos dar tebėra platokai pasklidusios tam tikruose karo suvargintos Britanijos sluoksniuose.

LIETUVAI ĮPERŠAMAS DZERŽINSKIS

Rusifikatoriai komunistai, prisiminę prieš dvidešimt penkis metus mirusį čekistą Feliksą Dzeržinkį, dabar nori jį įpiršti komunistų šventuoju visiems SSSR pavergtiems kraštams. Pasirinkimas vykęs, nes F. Dzeržinskio būta rusifikatoriaus, nors kilme jis nebuvo rusas.

F. Dzeržinskis gimė 1877 m. nusigyvenusio smulkaus bajoro šeimoje Ašmenos apskrity, Dzeržinavo dvare. Vadinasi, jis gimė Lietuvos sulenkėjusiame ir sugudėjusiame kampely. Dabar Ašmenos apskritis įeina į Tarybų Baltgudijos ribas. Tad baltgudžiams F. Dzeržinskis lengva įpiršti kaipo savą tautinį komunistų veikėją, nes jis savo jaunystės dienas ten praleido, tarp baldgudžių kaimiečių ir lenkų bajorų. Tarybų Baltgudija, Maskvos įsakymu, jau ne vieną kolchozą jo vardu yra pavadinusi, paminklų, jam pastačiusi ir dar kitaip jo vardą paminėjusi.

Lenkijos gyventojams F. Dzeržinskis peršamas kaipo lenkas ir, žinoma, lenkas patriotas, nes Dzeržinskis kilme skaitė save lenku. Lenkijoje jis pradedant 1900 m. dirbo socialistų tarpe. Tiesa, Lenkijoje anuomet F. Dzeržinskis neprigijo, nes lenkų socialistų gyvenimas ėjo nepriklausomai nuo bendro rusų socialistinio judėjimo. Lenkijos socialistinį judėjimą veikė Europos vakariečiai socialistai, lenkai nesidėjo su rusais dar ir tais sumetimais, nes nenorėjo tuo lyg parodyti, kad jau susiprato su Lenkijos trečiuoju padalinimu, tai yra su rusų jų žemių okupacija.

Gyvendamas Lenkijoje, (Varšuvos mieste) F. Dzeržinkis priklausė vadinamajai Lenkijos ir Lietuvos socialdemokratų partijai. Ši socialdemokratų grupė neturėjo pasisekimo darbininkų tarpe nei Lenkijoje, nei Lietuvoje. Todėl F. Dzeržinskio veikimas Varšuvoje nebuvo žymus darbininkų tarpe. Čia F. Dzeržinskis greitai sumetė ryšius su rusų socialdemokratais ir palaikė jų bolševikuojančius. 1906 m. F. Dzeržinskis jau dalyvavo rusų socialdemokratų sušauktoje konferencijoje Stockholme ir joj buvo išrinktas į rusų socialdemokratų centro komitetą.

Tą proga tenka pastebėti, kad tiek Lenkijoj socialistų partija, tiek Lietuvos socialdemokratų partija rusų socialdemokratų šaukiamose konferencijose privengdavo dalyvauti, nes kaip vieni, tai ir antri veikė nepriklausomai ir savo veikimu kovojo už savo kraštų išvadavimą iš rusų jungo.

Nors ir F. Dzeržinskio veikimas kaipo socialisto Lenkijoje buvo visai nežymus, jokių prisiminimų nepalikęs, bet Maskvos patvarkymu, Lenkijos miestuose gatvės ir aikštės pavadinamos F. Dzeržinskio vardu. Varšuvoje viena iš gražiausių aikščių dabar turi Dzeržinskio vardą. Be to, jam pastatyta Varšuvoje paminklas, o kitur įvairiose vietose padaryti biustai. Žodžiu, pavergtoje Lenkijoje miestų gatvės, aikštės, knygynai ir kita papuošiami F. Dzeržinskio vardu. Be tų pavadinimų ir jam statomų brangių paminklų, komunistai neturi daugiau kuo priminti F. Dzeržinskio gyvenimo, nes jis be čekistinių įrankių darbų, kitokių prisiminimų nėra palikęs.

Lenkijos rusifikatoriai komunistai, norėdami įvaryti gyventojams baimę ir klusnumą, dabar atsidėję garbina F. Dzeržinskį ir vadina jį lenkų tautos nacionaliu didvyriu.

II

F. Dzeržinskis savo politinį darbą pradėjo Lietuvoje Vilniaus mieste ir vėliau vienerius metus Kaune.

Jis mokėsi Vilniaus gimnazijoje ir 1895 m. išstojęs iš aštuntos klasės pradėjo slaptai veikti Vilniaus darbininkų tarpe. Tais pačiais metais jis įstojo į Lietuvos socialdemokratų partiją ir jam buvo pavesta darbuotis darbininkų lavinimosi kuopelėse.

1897 m. F. Dzeržinskis persikėlė į Kauną, kur tuomet būta stambesnės pramonės ir daug joje dirbančių. Darbininkų padėtis Kaune tuomet buvo labai sunki, nes už mažą atlyginimą dirbdavo kasdien po dešimt, o kartais ir daugiau valandų. Čia veikimo dirva darbininkų tarpe buvo labai dėkinga. Bet F. Dzeržinskiui neilgai teko Kaune veikti, nes tuoj policijos buvo suimtas ir sekančiais metais ištremtas į Viatkos guberniją. Jis buvo ištremtas trims metams administracijos nutarimu, tai ištrėmime galėjo verstis kuo norėjo, tik reikėjo karts nuo karto policijoje registruotis. Iš tokio ištrėmimo pabėgti reikėjo ne tiek drąsos, kiek pinigų. 1899 m. F. Dzeržinskis iš ištrėmimo vietos pabėgo ir vėl mėgino apsigyventi Vilniuje. Dabar jau jis nesugyveno su Lietuvos socialdemokratų partijos Vilniaus organizacijos nariais ir iš jos pasišalinęs išvyko į Varšuvą. Tai tokio būta trumpo F. Dzeržinskio veikimo Lietuvoje. Ir čia kaip ir Lenkijoje iš savo veikimo jokių prisiminimų nėra palikęs. Tiesa, Kaune mėgino leisti hektografuotą lenkų kalba laikraštuką "Rabotnik Kowienski", tai visa iš jo kūrybos darbo palikta. Bet Maskvos patvarkymu ir įsakymu pavergtoje Lietuvoje F. Dzeržinskio 25 metų mirties sukaktis plačiai paminėta. Vilniuje, kur jo gyventa, prie tų namų prikaltos lentelės su įrašais, nusakančiais, kad tuose namuose F. Dzeržinskis gyveno. Nepamiršti ir pirmos gimnazijos pastatai, kur F. Dzeržinskis mokėsi.

Kaune komunistų "istorikams" nepavyko nustatyti, kur jo gyventa, bet karo istorijos muziejaus sodely pastatytas jo biustas. Nemenčinės valsčiuje jo vardu pavadintas vienas kolūkių, na ir kai kur miestų gatvės pavadintos jo vardu. Ir čia kaip ir Lenkijoje neturima daugiau kuo prisiminti apie tą komunistų revoliucijos siaubingą čekistą ir darbininkų demokratinio socializmo judėjimo tramdytoją.

III.

A. Sniečkus dieraščio "Tiesos" Nr. 171 mėgina įrodyti F. Dzeržinskį buvus dideliu veikėju, bet tas visas jo veikimas suvedamas į Lenino—Stalino komunistų partijoje vedamos linijos jo ištikimumą ir kenksmumą. Berods iš seno Lietuvoje žinomos čekistės, o dabar Lietuvos komunistų partijos istorijos instituto vyresnės mokslinės bendradarbės C. Fradkinaitė ir J. Komodaitė "Tiesoj" tauškia niekus, kad būtų buvę kada nors Lietuvos socialdemokratų partijoj dideli nesutarimai ir ginčiai tarp "bolševikų" ir "menševikų".

Rusuose įsigalėję socialistiniame judėjime begaliniai ginčai, kovos ir nesutarimai LSD partijai, buvo svetimi. Lietuvos socialdemokratų partija, veikdama nepriklausomai nuo rusų socialdemokratų ir bodama savo krašto reikalų, tuos ginčus sintetizavo savo narių tarpe. Narių tarpe susijaukinta, susiprasta ir laikytasi arčiau gyvenimo tikrumos, todėl išvengta nesusipratimų, skilimo ir kovų savo tarpe. Lietuvos socialdemokratų partija buvo ne rytų socialistinio judėjimo veikiama, bet Vakarų Europos.

Rytuose socialistų tarpe svarbiausiai ginčytasi dėl veikimo taktikos ir tuo požiūriu visų laikytas labai ortodoksaliai. Rusų socialdemokratų tarpe būta tokių, kurie visą savo veiklą rėmė vien tik užsimojimais paimti krašto valdžią į savo rankas visai nebodami tos dienos darbininkų gyvenimo būtinų reikalų, nė jų išsilavinimo, ar susipratimo. Valdžios bolševikai siekė klasta, melu ir teroru. Kiti buvo linkę veikti evoliuciniu keliu ir savo veikimu nepažeisti demokratijos pradų. Tai yra pratinti ir mokinti darbininkus patiems rūpintis savo reikalais. Beto, nepaisant jokių politinių sąlygų, kas galima iškovoti dėl darbininkų buities pagerinimo, to siekti. Žodžiu šių taikingiau užsimojusių veikti norėta visose gyvenimo sąlygose gerinti darbininko ūkinę padėtį ir tuo pačiu įpratinti jį visuomeniškai ir valstybiškai galvoti, kad ateity tikrai jis būtų pajėgus tapti savo krašto pilnateisiu šeimininku ir valstybės gyvenimo vairuotoju. Kadangi rusuose gyvenimas nebuvo organizuotas, tai bolševikams pavyko įgyvendinti diktatūrą.

Lietuvos socialdemokratų partija savo veikimo pagrindan padėjusi kovą už Lietuvos valstybės atstatymą, jau tuo pačiu išsiskyrė iš rusų socialistų veikimo, o ypač nieko bendro negalėjo turėti su bolševikais imperialistais ir rusifikatoriais.

Kadangi F. Dzeržinskis buvo vienas iš tų, kuris panūdo dirbti kartu su rusais bolševikais, tai jis nei Lenkijos, nei Lietuvos socialistų tarpe negalėjo pritapti, nes vieni ir kiti buvo separistai.

Kad ir kaž kaip nerdamiesi iš kailio komunistai nori jų pavergtuose kraštuose F. Dzeržinskį įpiršti į didvyrius ir sekti jo pėdomis, šitas jiems nepasiseks. Visuose komunistų pavergtuose kraštuose valstybingumas yra giliai gyveniman įleidęs šaknis. Tos tautos gerbia savą praeitį, ją myli, nes toji jų praeitis turi ilgą ir turiningą istoriją. Istoriją savos tautos krauju pašlakštytą ginant savo krašto nepriklausomybę. Lygiai, kaip žmogus nuo savo praeities negali pabėgti ar rankos mostelėjimu nubraukti, taip ir tauta jos negali išsižadėti, ją pamiršti, ji tautą veikia.

Be praeities, istorija liktų tik tuštybė, o tiek gamta, tiek žmonių gyvenimas tuštybės nepakenčia.

Kuo gi komunistai tą praeitį galėtų užpildyti, ar ką naujo duoti? Darbo žmonėms vergiją, o bendrai visai tautai rusifikaciją.

Rusų kultūra per daug skysta, nesujaukta, o mokslas neturiningas ir neturtingas, kad savo tautos darbais galėtų paveikti kitas kultūringas tautas, arba jas nutautinti. Tik žmonių naikinimo priemonėmis jie gali kitur įsigalėti.

Pūstels stipresni vakarų vėjai ir iš komunistų dabar jų statomiems didvyriams paminklų nieko nepaliks. O bolševikų varu brukamos tuščiavidurės idėjos pasiliks nejaukiais prisiminimais, kaip prisimenama vidurinių amžių buvusi baudžiava, inkvizicija ar puslaukinių Azijos tautų karo žygiai į Europą.

Dings ir Lietuvoje nudienių tariamų didvyrių paminklai ir jų darbai.

P. B.

KAS MELŲ SPECIALISTAI?

Draugas A. Miškūnas "Vilnyje" Nr. 219 rašo apie Vakarų Europos spaudą, kurios didelį kiekį jis perskaitąs bei peržiūrįs kiekvieną savaitę. Jis prieina sekančią išvadą: didžiausi spaudos melagiai esą Vakarų Berlyno ir Vakarų Europos pabėgėlių leidiniai. Visa tai draugas Miškūnas vadina "svaiginimusi opiumu", guodimusi tuo, ko nėra, kas, tačiau, palaiko viltį skaitytojuose.

Kokiais gi "melais" draugas Miškūnas piktinasi? Pirmiausia dėl Vakarų Berlyno žinutės:

"Mongoliški tarybiniai kariai viename miestelyje išniekino tris šimtus moterų..."

Amerikiečiui skaitytojui, nors ir maitinamam "Vilnies" pamazgomis, tikrai sunkiai įtikėtina, kad už "rojaus uždangos" galėtų būti žaginamos moterys net... po 300 iš karto ir kad tai atlieka mongoliški Raudonosios Armijos herojai. Už vienintėlės moters išžaginimą JAV neretai nusikaltėlis siunčiamas į elektros kėdę. Mes (kaip ir "mes" draugas Miškūnas), būdamas irgi iš Europos ir ne tik Europos spaudą skaitęs, bet baisiąją Antrojo Pasaulinio Karo pabaigą praleidęs Vokietijoje, daugeliu atvejų susidūręs su tik ką pabėgusiais iš bolševikų zonos, galime aukščiau cituotą žinutę praplėsti sekančiai: ne vien tik mongoliški, bet ir maskoliški tarybiniai herojai, per eilę metų paversti gyvuliais, Vokietijoje verždamiesi į vakarus žagino kiekvieną moterį, neatsižvelgdami į išvaizdą nei amžių, jeigu tik kuri nespėjo laiku pasislėpti. Čia minima 300. Tai nereiškia, kad kiti 300 ar daugiau tame miestely liko sveikos; tai reiškia, kad tame miestely tiek moteriškos lyties asmenų tebuvo! Jeigu draugas Miškūnas tikrai rašo iš Europos ir jeigu jis yra Vakarų pusėje ir jeigu jis turi mažametę dukrelę, mylimą žmoną, motiną, uošvę ar... senelę, tai mes jį įspėjame, kad pasijudinus pergalingajai vsianarodnajai krasnajai armijai galutino išvadavimo žygin, tepaslepia jam artimas moteriškąsias kuo sumaniausiai, nes herojai jas visas išprievartaus.

Duodamas "melavimo" pavyzdžius iš Vakarinėje Europoj leidžiamų laikraščių, redaguojamų atbėgėlių iš Rytų Europos, tarp kitų, cituoja:

"Rygoje visai negirdėti latvių kalbos, visi kalba rusiškai arba "mongoliškai".

Toliau seka Miškūno žodžiai:

"Ypatingai isteriški dabar vengrų emigraciniai laikraštukai .Jei patikėtume tam, ką jie pasakoja, Vengrija dabar randasi pasibaisėtinoje padėtyje, kur beveik visa tauta deportuojama, žmonės gaudomi naktimis gatvėse ir kemšami į sunkvežimius, kurie juos veža į koncentracijos stovyklas, ir panašiai."

Bolševikas draugas Miškūnas čia rašo, žinoma, su ironija. Jis nori, kad "Vilnies" skaitytojai nežinotų ir netikėtų, kad Pabaltijo tautos beveik likviduotos, kad Vengrijos likvidacija, kuri neseniai prasidėjo pilnu tempu, tai tik isteriškų antibolševikų propaganda. Panašiem "Vilnies" samprotavimam nėra ko pridėti nei atimti ir tik visa tai galima trumpai pavadinti: demagogija.

Draugas Miškūnas visą laisvąją Berlyno ir antibolševikinių pabėgėlių spaudą, kaip minėjome ,vadina opiumu. Mes gi esame griežtai priešingos nuomonės: visa bolševikinė spauda, šiapus ir anapus "uždangos", yra **opiumas.** Tik "opiumo" gamintojai ir prekiautojai anapus "uždangos" yra ne tik legalizuoti, bet dargi vadinami herojais. Šičia " svaiginamasis opiumas" (bolševikinė geltonspaudė) yra kolkas legali demagogų prekė, bet liepto galas jai nebetoli. Kiekviena "Daily Worker", "Vilnies", "Laisvės" ir kitų lapelių eilutė spiaudo į Dėdę Samą, į pasaulio laisvę, išdavikiškai tarnaudama pasaulio sadistų sadistui "genialiajam" gruzinui. Ateis laikas, kad bimbos, andruliai, mizaros, prūseikos, jonikai ir miškūnai turės atsakyti už... "opiumą", o jų apsvaiginti žmogeliai praregės.

A. Laukūnas

SLA VIRŠININKŲ NOMINACIJOS

"Tėvynė" įdėjo SLA Pildomosios Tarybos oficialų pranešimą, kad, pradedant š. m. lapkričio 1 d., SLA kuopose bus nominuojami kandidatai į Pildomąją (Vykdomąją) Tarybą.

Nominacijos tęsis du mėnesius, lapkričio ir gruodžio. Antrieji balsavimai (rinkimai) įvyks ateinančių metų kovo ir balandžio mėn.

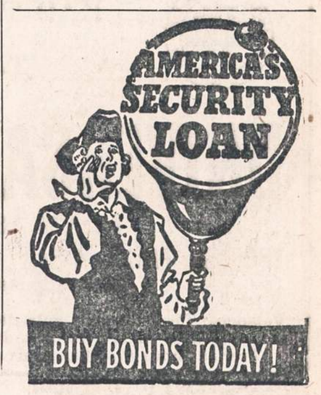

Paruoštas Lituanistikos Instituto statutas

Kaip jau ankstesniame organizacinės komisijos įvairiuose laikraščiuose paskelbtame pranešime buvo pasakyta, Lietuvių Profesorių Draugija Amerikoje (kurios centro valdyba yra 1836 South 49 Ct., Cicero, Ill.) jau kuris laikas atlieka paruošiamuosius Lituanistikos Instituto steigimo darbus.

Šiuo metu, pasirėmus anketos keliu surinktomis įvairių lituanistų nuomonėmis ir pasiūlymais, jau yra paruoštas Lituanistikos Instituto statutas.

Mokslo įstaiga

Pagal jį Lituanistikos Institutas yra mokslinė akademinio pobūdžio įstaiga. Jo pagrindinis uždavinys — lietuviškosios kultūros tyrinėjimas. Institutas tirs lietuvių kalbą, literatūrą, tautotyrą, Lietuvos proistorę ir istoriją bei geografiją; prireikus galėtų būti ir daugiau įtraukta į instituto sritį. Institutas rinks ir skelbs tų sričių medžiagą, leis jų šaltinius. Tuo tikslu jis laikys savo biblioteką, archyvą, šauks lituanistikos mokslo kongresus, skirs už atitinkamus lituanistinius mokslo darbus premijas ir pan.

Turėdamas prieš akis ne tik laisvojo lituanistinio mokslo tradicijų palaikymą, bet ir jų tęsimą, L. Institutas kreips dėmesį ir į lituanistinio mokslo prieauglio ruošimą, atitinkamų lituanistinių kursų bei paskaitų organizavimą. Tuo būdu čia institutas atliks kartu ir lituanistinio mokymo darbą; žinoma, mokymas apsiribotų aukštojo mokslo plotme. Čia būtų galima tiek studijuojančiam jaunimui išeiti tam tikrą aukštąjį lituanistikos mokslą, tiek šiaip visuomenei praplėsti savo žinias šioje srityje.

Instituto nariai

Visa Lituanistikos Instituto veikla, jo darbas ir palaikymas remsis pirmiausia jo nariais, kurie apskritai bus dviejų rūšių: mokslinės ir ūkinės srities. Pirmiesiems teks mokslinis darbas, o antriesiems instituto lėšų telkimas, jų valdymas bei priežiūra.

Moksliniai Lituanistikos Instituto nariai yra tikrieji, kuriais gali būti asmenys, baigę aukštąjį mokslą ir pasiruošę savarankiškam lituanistiniam mokslo darbui, ir nariai korespondentai, kuriais gali būti žmonės, sugebą patarnauti moksliniam instituto tikslui. Be to, dar atskiriems mažiau kvalifikuotiems instituto darbams gali būti kviečiami talkininkai. Numatomi ir garbės nariai, kuriais gali būti didžiai Lituanistikos Institutui ir lituanistikos mokslui nusipelnę asmenys.

Ūkinės instituto srities nariai vadinami nariais rėmėjais. Jais gali tapti asmenys, draugijos, bendruomenės bei panašūs jugtiniai, paaukoję Lituanistikos Instituto iždui ne mažiau kaip $100 per metus. Be to dar į narius rėmėjus numatytas ALT ir eventualiai PLB atstovas.

Institutas — bendras visų narių reikalas

Pabrėžti bendrajam tikslui, kuriam galų gale tarnauja tiek moksliniai instituto nariai, tiek nariai rėmėjai, statute pasakyta, kas abeji renka Lituanistikos Instituto prezidentą (iš tikrųjų narių tarpo).

Visus bendruosius mokslinius instituto reikalus sprendžia Lituanistikos Instituto taryba, kurią sudaro instituto tikrieji nariai, o atskirų skyrių (kaip lietuvių kalbos, tautotyros, istorijos) — skyrių tarybos, į kurias įeina visi atskirų skyrių tikrieji nariai. Instituto priešaky stovi jo prezidentas, o skyriams vadovauja atskirų skyrių vedėjai, jų tarybų renkami iš kiekvieno skyriaus tikrųjų narių tarpo.

Instituto reikšmė ir visuomenės parama

Lituanistikos Instituto reikšmė lietuvių kultūros kilimui ir apskritai bendrajam pasaulio lituanistikos mokslui, jo svarba lietuvybei, o taip pat ir mūsų likiminei kovai mūsų lituanistų bei kitų kultūrininkų gerai suprantama. Į anketą atsakiusieji mūsų mokslininkai ir šiaip visuomeninkai yra entuziastiškai sveikinę Lituanistikos Instituto steigimą ir pabrėžę jo reikalingumą. Kad šitam svarbiam bendrajam lietuvių žygiui būtų laiduotas realinis gyvavimo pagrindas, labai svarbi visos mūsų visuomenės ypač materialinė parama. Atrodo, jog reikalas teisingai suprantamas. Jau ir dabar į Lietuvių Profesorių Draugiją Amerikoje yra kreipusios kai kurios mūsų patriotinės organizacijos su pasiūlymu Lituanistikos Institutui padėti.

Naujai valdybai perimant pareigas

Į Dariaus-Girėno posto naujos valdybos įvesdinimo vakarą atvyko tūkstantis su virsum žmonių; jų tarpe buvo daug žymių asmenų. Kai kurie jų yra šiame paveiksle su komanderiu John L. Paukščiu, toliau: Jack Parker, 40 & 8 Chef de Gare Farrow, buvęs valst. komandierius Wm. Kleuskens, buvęs 13 wardo aldermanas Ed Vyzral, buvęs Chef de Gare John Cusack, buvęs Chef de Gare Mike Healy, aldermanas Stanley Nowakowski, Alex Waichulis, Chef de Gare iš Indianos, buvęs posto komandierius John Viscount, kapitonas Wm. Balswick, buvęs valst. komandierius Wm. Burns, buvęs 4 distrikto komandierius Joseph Kibort, Lietuvos konsulas P. Daužvardis, teisėjas John T. Zuris, County Clerk Richard J. Daley, majoras J. Martin, kun. A. Miciūnas, Herald-American red. narys Stasys Pieža.

Teisėjas Zuris savo kalboj tą vakarą sako į komandierių Paukštį: "Būdamas teisėjas, aš tave nuteisiu vieneriems metams sunkaus darbo Amerikos Legionui, tuo nustosi savo normalaus gyvenimo per tą laiką". Tai yra teisingas pasakymas, nes, būnant komandieriu tokio didelio posto, kaip Dariaus-Girėno, turi skirti visą atliekamą laiką legiono labui.

IŠ TORONTO PADANGĖS

A. Braziui į Metropolitan Operą patekus

Vos pasirodžius spaudoj pirmoms žinioms, jog A. Brazis sėkmingai praskynė sau kelią į Metropolitan operą, dažnas ir kanadietis lietuvis pajuto savyje malonų džiaugsmą, kad pasauliniai garsių operos meno jėgų tarpe yra lemta būti ir lietuviui.

Nepaslaptis, kad patekti į Metropolitan operos sąstatą, kur atrenkamos pačios geriausios balso jėgos, nėra lengva. Todėl juo labiau džiugu, kad laiminguoju iš penkių, bandžiusių laimėti solisto garbę, buvo Chicagos lietuvis A. Brazis.

Prigimties apdovanotas galinga balso medžiaga, A. Brazis iš pat vaikystės dienų rimtai ryžtasi lavintis dainavimo srity. Ir nepaisant pasitaikančių gyvenimo kely kliūčių, šiandien jis laimingai savo tikslą atsiekė.

Žymėtina, kad A. Brazis, be retos balso medžiagos, dar turi ir gražias būdo ypatybes, kurių dėka jis greit sugeba su visais žmonėmis darniai sugyventi. Iš jo nedvelkia tuščias išdidumas bei pasipūtimas. Su kiekvienu jis randa bendrą kalbą, kiekvieną sugeba maloniai nuteikti. Todėl, kur tik jam tenka atsilankyti (koncertuojant ar šiaip sau), visur palieka apie save gražiausius įspūdžius ne tik kaip apie gerą dainininką, bet ir kaip apie žmogų, įgijusį naujų bičiulių ir gerbėjų.

Nenuostabu, kad ir torontiečių lietuvių tarpe, girdėjusių A. Brazį dainuojant ir asmeniškai jį pažinusių, girdisi gražūs atsiliepimai ir pasigerėjimai šiuo laimėjimu.

Visu nuoširdumu tenka sveikinti A. Brazį sėkmingai įžengusį į Metropolitan Operą ir palinkėti jam asmeniškos sėkmės ir didesnių laimėjimų meno keliu žengiant. Taipgi niekad nepamiršti esant lietuvių garbingos tautos sūnumi, kurio tėvų žemėje šiandien ne tik tauta, bet ir jos menas žiauriai slopinamas.

Ryšy su V. Beliajaus nelaime

Kad Vytautas Beliajus buvo tautinių šokių žinovas, apie tai plačioji visuomenė gerai žino. Jo uoliu ir rimtu rūpesčiu, važinėjant po Ameriką ir Kanadą su tautinių šokių pamokomis ir savo šokėjų grupe, plačiai buvo supažindinti ir kitataučiai, kuriuose visad pasilikdavo gilus susidomėjimas ir įvertinimas lietuvių tautinių šokių.

Tokiu pasišventimu Vytautas Beliajus įgijo daug simpatijos įvairių tautų tarpe ir nuolat būdavo kviečiamas ne tik dalyvauti programose įvairiuose tautiniuose festivaliuose, bet net ir mokyti įvairių tautinių šokių grupes.

Pasirinktoje srityje V. Beliajus buvo pasiryžęs eiti vis tolyn. Deja, žiaurūs antrojo pasaulinio karo išgyvenimai, gana skaudžiai pakirtę V. Beliajaus sveikatą, neleido jam tęsti tautinio kultūrinio darbo. Sveikatai labai susilpnėjus, prisiėjo jam atsidurti sanatorijoje. Pasilikti ten jam teks ilgesnį laiką. Kadangi V. Beliajus savo darbo srity niekad nesiekė asmeniško pasipelnymo, bet viską dėjo į kultūrinio darbo plėtimą, tad, nelaimei ištikus, jis medžiaginiai buvo nepajėgus.

Vienok plačiai jį pažinusi visuomenė neapvylė jo nelaimėje, bet skubiai atėjo į pagalbą. JAV yra susiorganizavę įvairūs būreliai, kurie deda pastangas sukelti reikiamų lėšų jo gydymui. V. Beliajus neliko svetimas ir mums Kanados lietuviams. Kai 1947 metais vasarą Toronte buvo didžiulis visų tautų festivalis, vykęs Toronto Meno Galerijoje visą savaitę, jame dalyvavo ir V. Beliajus su savo lietuviškų tautinių šokių grupe "Ateitis". Malonu prisiminti, kaip estradoje pasirodydavo lietuviai, pasipuošę tautiniais rūbais. Kiek jie sukeldavo kitataučių tarpe susidomėjimo ir pasigerėjimo ne tik "Malūnėliu", "Blezdingėle", "Mikita", ir kitais šokiais, bet ir tais margaspalviais rūbais, kuriais kitataučiai taip grožėdavosi, sakydami "kokie įdomūs, kokie sudėtingi lietuvių rūbai, kiek daug įvairaus grožio juose yra", arba "kokie ypatingi lietuvių tautiniai šokiai, kaip jie skiriasi nuo kitų tautų savo meniškumu".

Pamilo V. Beliajų ir jo šokių grupę "Ateitis" Toronto lietuviai, susidomėjo juo taip pat ir Toronto meną vertiną žmonės. Keliais atvejais jis buvo kviečiamas suteikti patarimus ir pamokas tautiniams šokiams, ir jis niekad neatsisakė.

Prisimindami V. Beliajaus rimtas pastangas lietuvių vardo garsinime kitataučių tarpe, torontiečiai jaunuoliai nutarė neatsilikti nuo amerikiečių ir ateiti jam į pagalbą šiuo skaudžiu jo gyvenime momentu.

Teko nugirsti, kad šiuo reikalu jau buvo susirinkęs būrys lietuvaičių pas Eleną Žarskaitę ir, plačiai apkalbėjus, nutarta rengti viešą vakarą sukėlimui lėšų V. Beliajaus gydymui.

Kai tik pasiseks gauti salę, tuoj viešas vakaras įvyks. Apie tai bus pranešta vėliau. Kai bus paskelbta vakaro data plačioji lietuvių visuomenė, reikia tikėtis, šį vakarą gausiai parems.

—*Q. I.*

Linden, N. J.

Dainuos Barbara Darlys

Amerikos Lietuvių Tarybos Linden skyrius, vykdydamas laisvės mobilizacijos vajų, rengia iškilmingą vakarienę, kad vietos ir apylinkių lietuviai galėtų sueiti į artimesnį kontaktą. Vakarienė įvyks spalio 27 d. Lietuvių Laisvės Parko salėje, 340 Mitchell Ave. Prasidės 6 val. vakaro.

Vakarienės metu kalbas pasakys Linden miesto meras H. Roy Wheeler, prelatas kun. Jonas Balkūnas, p. Jokūbas J. Stukas ir kiti.

Programą atliks operos dainininkė Barbara Darlys, p-lė Marijona Kižytė ir kiti, Po vakarienės bus šokiai.

Lindeno ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

—*ALT Lindeno skyriaus V-ba.*

Gary, Ind.

Garry BALFas pradeda vajų

Gary BALFo skyrius jau turi reikalingus vajaus vykdytojus ir pradeda vietos lietuvių lankymą. Iš viso Gary esama per 350 šeimų ir savistoviai gyvenančių lietuvių. Kiekvienam rinkėjui teks aplankyti 15—20 adresų. Praeitų metų panašus vajus davė per $300 pajamų. Tikimasi, kad ir šiemet lietuviai širdingai atliks savo pareigą ir išties pagalbos ranką varge esantiems tautiečiams.

Vajaus užbaigtuvėms, lapkričio 24 d., numatoma suruošti "užbaigtuvių vakarą" su menine programa, šokiais ir pan.

—*I.*

GERIAUSIAS PIRKINYS

BLACK DYED PERSIAN LAMB

TIKRA $475.00 Vertė už $279
(Plus Fed. Excise Tax)

DYED MOUTON LAMB $ 75
REGULAR $165 VALUE

Northern Back Muscrat $185
REGULAR $325 VALUE

Sheared Racoon, $295
REGULAR $495 VALUE

Marmink Cape Stole ..... $ 95
REGULAR $195 VALUE

Special—Genuine Silver Blue MINK CAPE STOLE $495
REGULAR $850 VALUE

4 — slightly used MINK COATS (when new $1,500) $395 to $495

Daugybė kitų tikrai gerų bargenų. Jų yra tiek daug, jog negalima išskaičiuoti.

Apsimoka pasukti iš kelio ir sugaišti 15 minučių, kad gautumėt tokias ypatingas vertybes sutaupant daug pinigų. Duodame kreditą, jei pageidaujate. Kalbame lietuviškai.

ENGLEWOOD FUR SHOP
6431 SOUTH HALSTED STREET
Krautuvė atidara pirmad. ir ketvirt. vak. Sekmad. nuo 11 iki 5.

OPAS CHEVROLET

Parduoda naujus įvairiausios rūšies bei dydžio

CHEVROLET SUNKVEŽIMIUS BEI KELEIVINIUS AUTOMOBILIUS

DIDELIS PASIRINKIMAS GERŲ VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ
Geromis sąlygomis ir greitai galima gauti lengvąjį Chevroletą su įprastu greičio pakeitimu arba power glide.

Visais automobilių reikalais kreipkitės į lietuvius ilgus metus aptarnaujantį

OPAS CHEVROLET CO., INC.
1700-08 S. Ashland Ave. MOnroe 6-7494-5

Daugiausia apie Kanadą, Lietuvą ir viso pasaulio lietuvius rašo bendruomeninė

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

išeinanti kas savaitę 10 puslapių, redaguojama Lietuvos laikraščių pavyzdžiu.

DĖMESIO: Nuo liepos 26 dienos "NL" spausdina istorinį Ministerio K. Škirpos rašinį "Sukiliminės vyriausybės genezė", kuriame vaizduojami tragingieji Lietuvos įvykiai.

KAINA: Kanadoje $5, visoje Amerikoje $5,5, kitur $6.

ADRESAS:
7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, Canada

SOTUS ALKANAM PADĖK!

AID OVERSEAS, Inc. 2244 W. 23rd Place
CHICAGO 8, ILL TELEFONAS VIRGINIA 7-8711

AID OVERSEAS, INC., siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskiriant SSSR. Pristatymas trunka apie 18 dienų. Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Kely dingę siuntiniai keičiami kitais ... pilnas draudimas. Reikalaukite pilno sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 3—$6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 5—$5.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocoa
2 sv. cukraus
... margarino

SIUNTINYS Nr. 10—$6.50
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocoa
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12—$6.40
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocoa
1 sv. šokolado
2 sv. cukraus
2 gabalai tualet...

SIUNTINYS Nr. 19—$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
1 sv. pupelių kavos
2 sv. cocoa
... kolad...
... cukraus

SIUNTINYS Nr. 2...
E) 9 sv. gryn. kiaul. taukų $5.2...
C) 15 sv. gryn. kiaul. taukų 8.00

SIUNTINYS Nr. 94
B) 8 sv. bičių medaus 5.00
E) 20 svarų cukraus 4.70
D) 5 svarai margarino 3.70

Now at Town of Lake Utilities

TOWN OF LAKE UTILITIES
1800 W. 47th Street LAfayette 3-7771
CORNER OF WOOD ST.

Nesvarbu kiek uždirbate, bet kiek sutaupote! Užsitikrinti ateičiai, taupykite pas

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

kur jūsų indėliai yra apdrausti $10,000

4071 ARCHER AVENUE
Tel.: LAfayette 3-8242

CHARLES ZEKAS, Sec'y.

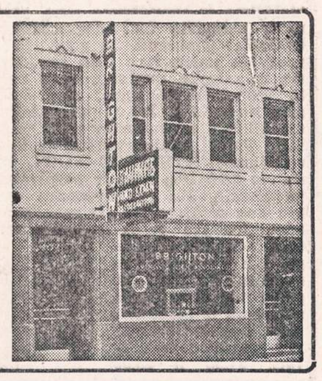

SANDĖLIS BALDŲ

Pečių, lovų, matrasų, springsų, karpetų, parlor setų, studio couch, hotelių minkštų kėdžių, dining room stalų ir krėslų, dinette setų, lempų, rašomų stalų, geriausių išdirbysčių rašomų mašinėlių, siuvamų mašinų, plaunamų mašinų, prosinamų mašinų, šaldytuvų, televizijos aparatų visų žymiausių išdirbysčių, radijo ir phonografų kombinacijų, Auksiniai daiktai, laikrodėliai, žiedai, brilijantai.

Atstovybė 97 Amerikos išdirbysčių.

JOS. F. BUDRIK, INC.
3241 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: CAlumet 5-7237

KRAUTUVĖS VALANDOS: nuo 9 val. ryto iki 9 valandos vakaro pirmadieniais ir ketvirtadieniais; antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais iki 6 valandos vakaro. Sekmadieniais (nedėliomis) uždaryta.

BUDRIKO žinomiausia radio programa leidžiama sekmadienio vakarais 5:30 P. M. Chicagos laiku iš WCFL, 1000 kilocycles Radio Stoties

Elmhurst 3531; rez. Villa Park 1601
A. G. BILISKIS, D. D. S., M. D.
Gydytojas ir Burnos Chirurgas
102 W. PARK, ELMHURST, ILL.
Ofiso val.: Pirmad. ir ketv. nuo 7 iki 9 p. m.; antrad. ir penkt. nuo 7 iki 9 p. m. susitarus; šeštadieniais nuo 10 a. m. iki 2 p. m. susitarus.

Mes įvesime GUN TYPE, pilną alyvos CONVERSION BURNER vietoj jūsų dabartinio furnaso, TAIP PIGIAI, KAIP
$349.00 SU VISKUO
ĮSKAITANT 275 GALIONŲ ALYVOS TANKĄ
LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI — GARANTUOTA FHA RATA.
Telefonas REpublic 7-9308
STA-BOL HEATING CO.
2011 West 69th Street
CHICAGO 36, ILL.

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
BRANGMENŲ
SIDABRINIŲ INDŲ
SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ
RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ
IR KT. PREKIŲ
Laikrodžiai Pataisomi Specialistas
John A. Kass
Duodama 1 metų Garantija
Lengvais Išsimokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1915 metais

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE Co.
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį į:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS
Tel. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

L. Prūseika suimtas

Vakar priešpiet pasklido Bridgeporte (Chicagoj) gandas, kad vienas iš "Vilnies" redaktorių, Leonas Prūseika (Albertas Vabalas), yra suimtas. Pasiteiravus vienur kitur, paaiškėjo, kad Prūseika iš tikrųjų vakar buvo paimtas iš gyvenamojo buto ir išvežtas į kalėjimą.

Jį suėmė 7:30 val. rytą federalinės vyriausybės imigracijos valdininkai. Kalėjime jis bus laikomas, kol neužstatys 5,000 dolerių kaucijos. Jam keliama byla panašiai, kaip ir kitam "Vilnies" redaktoriui, V. Andruliui, kaip nepiliečiui, dalyvaujančiam priešvalstybinėje komunistų veikloj, kurią uždraudė JAV Kongreso išleistasis įstatymas (Smith Act).

Prūseika, vedamas iš namų, turėjo rankoj skrynelę. Todėl kai kurie kaimynai manė, kad jis vyksta atostogų.

Mirė Zosė Kartanas

Spalio 21 d. mirė Zosė Kartanas, vaistininko Antano Kartano žmona. Ji buvo kilusi iš Marijampolės. Amerikon atvyko prieš 39 metus.

Savo laiku Kartanai laikė vaistinę Roselande ir Bridgeporte, o pastaruoju laiku—Marquette Parke. Velionžė visą laiką padėdavo vyrui dirbti vaistinėje.

Velionė paliko vyrą Antaną, dvi dukteris — Rūta Cottrell ir Venta Stotler (ir jų šeimas); seseris Oną Juozaitis ir Marie Kazickas bei jų vyrus Dr. Antaną Juozaitį ir Juozą Kazicką, o taip pat daug kitų giminių ir draugų.

Kūnas pašarvotas A. Petkaus koplyčioje, 6812 So. Western Avenue. Laidotuvės įvyks rytoj (spalio 24 d.). Iš koplyčios 10 val. ryto kūnas bus išlydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

TRUMPAI

★

—**N. Gugienė,** Balfo centro valdybos sekretorė, praeitą savaitgalį grįžo iš Balfo centro valdybos posėdžių New Yorke.

—**Chicagos Balfo Apskrities** naujas adresas yra toks: 1644 W. Wabansia Ave., Chicago, Ill.

—**V. Vijeikis** yrą įsteigęs pritaikomojo meno studiją 2313 W. 91st St.

—**Komp. V. Jakubėnas** šiuo metu dėsto muzikos dalykus dviejose muzikos mokyklose, taip pat turi privačių muzikos pamokų ir dar vargoninkauja parapijoje. Darbo esą labai daug.

—**Mikas Šileikis** pirmadienį grįžo iš atostogų. Sakosi, Indianos kopose nutapęs per tą laiką 12 paveikslų.

—**Dail. Albino Bielskio** tapybos studijos mokinių darbų paroda ruošiama ateinantį šeštadienį, spalio 27 d., 4 v. v. Valeišaitės ir Lazauskienės šokių studijos patalpose. Parodos atidaryme numatyta ir tam tikra programa, kurios metu E. Mikužiūtė pasakys kalbą.

—**Dviejų lietuvaičių tremtinių,** B. ir G. Novakaičių, 15 m. mergaičių, pereitą savaitę atvykusių į New Yorką iš Europos, pavekslus įsidėjo Chicago Tribune. Juodvi atvyksta į Chicagą.

—**Inž. A. Semėnas ir Lapas** turi radijo ir televizijos reikmenų krautuvę "Dainą", 3120 So. Halsted St., kur atliekami ir aparatų taisymai. Nors krautuvė ne per seniai teįsteigta, bet klientų sakosi nemaža jau turį; ypač daug atnešą aparatų taisyti. Inž. Semėnas yra kvalifikuotas savo amato žinovas. Lietuvoje jis buvo universitete radiotechnikos katedros vyresnysis asistentas.

—**J. Tamas,** "Naujienų" rinkėjas, porą dienų sirgęs nuo persišaldymo, grįžo į darbą.

—**Mikas Matzatis,** prieš 4 metus iš Chicagos į Los Angeles (Calif.) persikėles gyventi, mirė šių metų rugsėjo 1 d. Paliko žmoną, dvi dukteris, žentus ir vieną anūkę ir savo gausius draugus. Buvo savo laiku Ziono Liet. Liut. parapijos valdybos pirmininku ir šalia parapijos įkurtosios Lietuvių Evangelikų Liuteronių Vyrų Šalpos Draugijos uolus veikėjas.

—**Benediktą Brodskį,** 319 N. St. Louis Ave., ties savo namais užpuolė du juodukai, kurie atėmė $10 pinigais ir laikrodėlį. (Bks).

—**Corp. H. T. Streleskis,** 23 m., 4320 Dearborn St., Hammond, Ind., kaip pranešama tėvams, žuvo kovoje su banditais Korėjoje. Jis lankė anksčiau aukštesniąją mokyklą Hammond ir dirbo Lever Brothers Co., Whiting, Ind. (Bks).

NAUJIENŲ-ACME Telephoto
Pakistano premjeras Liaquat Ali Khan, kuris buvo nužudytas Rawalpinidi miestely. Nušautas jis buvo, kai kalbėjo į susirinkusią minią.

—**Anis Rukas** rašo, jog brolių profesorių Biržiškų labai vertingais lituanistiniais raštais turėtų imtis rūpintis kokia draugija ir juos išleisti. Tai, esą, pritiktų kad ir Tėvynės Mylėtojų Draugijai. Reikią remti nusipelniusius mūsų rašytojus V. Krėvę, Vydūną.

—**Dr. J. Pajaujis** jau antri metai profesoriauja Aliaskos universitete. Jis aktyviai dalyvauja ir lietuviškoje veikloje.

—**Italijoj** policija užtiko du komunistų slaptus ginklų sandėlius Mesinoj ir prie Florencijos. Du sandėliai buvo kiek anksčiau užtikti Turine. Rastais komunistų slaptais ginklais vien per šiuos metus būtų galima apginkluoti visą kareivių diviziją.

MŪSŲ MIELĄ GERADARĮ
ANTANĄ KARTANĄ
ir jo šeimą, mirus jo mylimai žmonai
SOFIJAI KARTANIENEI,
giliai užjaučiame ir kartu liūdime
Jane ir Juozas Daunorai.

MIELĄ PRIETELĮ
ANTANĄ KARTANĄ
ir jo šeimą, mirus jo mylimai žmonai
SOFIJAI KARTANIENEI,
giliai užjaučia ir kartu liūdi
Aleksandra ir Juozas Steponavičiai.

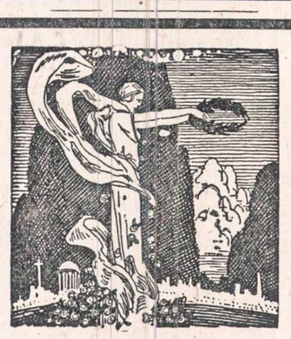

ZOSĖ KARTANAS
(PAGAL TĖVUS JAKIMAITĖ)
gyveno 6941 S. Campbell Ave.

Mirė 1951 metų spalio 21 dieną, 2:30 val. po pietų, sulaukusi pusės amžiaus. Gimusi Marijampolės miestelyje.
Amerikoje išgyveno 39 metus.

Paliko nuliūdę: vyras Antanas, 2 dukterys: Rūta Cottrell, vyras Clark; Venta Stotler, vyras William, 2 anūkės; 2 seserys: Anna Juozaitis, jos vyras Dr. Antanas ir jų šeima; Marie Kazikas, jos vyras Juozas; švogerka Uršulė Širvis, jos vyras Frank ir jų šeima, ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Kūnas pašarvotas A. Petkaus koplyčioje, 6812 So. Western Ave.

Trečiadienį, spalio 24 dieną, 10:00 val. ryto bus lydima iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Zosės Kartanas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Vyras, Dukterys, Anūkės, Seserys, Švogeriai ir Giminės.

Laidotuvių direktorius A. Petkus. Tel. GRovehill 6-0142.

JUOZAPAS PAŠKAUSKAS (PASKO)

Gyvenęs 4136 So. Artesian Ave.

Mirė 1951 m. spalio 21 d., 2:00 val. ryto, sulaukęs 32 metų amž. Gimęs Chicago, Illinois.

Paliko nuliūdę: tėvas Petras, motinėlė Patricija, pagal tėvus Marcinkaitė; dvi seserys: Bernice Stonesifer, jos vyras Roy ir jų šeima; Alice Hochsprung, jos vyras Ernest; brolis Phil, jo žmona Harriet; teta Helen Kalinauskas ir jos šeima; teta Lena Laucius, jos vyras Antanas ir jų šeima; du dėdės: Antanas Gillis, jo žmona Agnieška; Petras Gillis, jo šeima ir daug kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Buvo Antrojo Pasaulinio Karo veteranas ir priklausė Darius-Girėno Postui No. 271 Amerikos Legiono.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio kopl., 4330 S. California Av.

Ketvirtadienį, spalio 25 d., 9:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Šv. Agnės parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Juozapo Paškausko giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Tėvas, Motina, Seserys, Brolis ir Giminės.

Laidotuvių direkt. John F. Eudeikis. Tel. YArds 7-1741.

STANISLAVA MOSICKIS
(pagal tėvus Strazdauskaitė)

Mirė 1951 m. spalio 21 d., 11:45 val. vakare, sulaukusi 57 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Šiaulių apskr., Tryškių parap., Maldėnų kaime.

Amerikoje išgyveno 40 m.

Paliko nuliūdę: vyras Stanislovas, duktė Bernice Rozgus, žentas Albert; 2 sūnūs: Stanley, marti Dorothy; Frank, marti Ada, 3 anūkai; brolis Jonas Strazdauskas ir šeima; 2 švogeriai: Kazimieras ir Juozapas Mosickai, ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Priklausė Chicagos Lietuvių Draugijai.

Kūnas pašarvotas Ant. M. Phillips koplyčioje, 3307 So. Lituanica Ave.

Penktadienį, spalio 26 dieną, 8:00 val. ryto bus lydima iš koplyčios į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Stanislavos Mosickis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Vyras, Duktė, Sūnūs, Žentas, Marčios, Anūkai, Švogeriai.

Laid. direkt. A. M. Phillips. Tel. YArds 7-3401.

We will install a GUN TYPE, complete oil Conversion Burner in your present furnace as low as
$349.00 COMPLETE
Include 275 gal. Oil Tank.
EASY TERMS — FHA RATES. GUARANTEED.
Telephone: REpublic 7-9308
STA-BOL HEATING CO.
2011 West 69th Street
CHICAGO 36, ILL.

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3.5870

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIENOSE paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rausime koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas BIshop 7-9719
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI
Chicagos
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PUllman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės
Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplycią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.
BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.
PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.
Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

PAKELIUI Į TĖVIŠKĘ

DR. KAZIO GRINIAUS URNOS PERKĖLIMAS Į LIETUVIŲ TAUTINES KAPINES

Spalio 21 d. 3 val. popiet Chicagos Lietuvių Tautinėse Kapinėse buvo atliktos buv. trečiojo Lietuvos Respublikos prezidento Dr. Kazio Griniaus urnos su pelenais perkėlimo apeigos iš čekų krematorijos į šias lietuviškąsias kapines, dalyvaujant didelei žmonių miniai.

3 val. atvyko velionės našlė Kristina Grinienė ir sūnus Liūtas, atgabendami urną su Dr. Kazio Griniaus pelenais į kapinių koplyčią, kur tuojau prasidėjo ir apeigų programa, kuriai vadovavo M. Gudelis.

Ant staliuko šalia gėlių puokštės pastatoma geltonos auksinės spalvos urna su įrašu: "Dr. Kazys Grinius, Didysis Varpininkas, 1866.XII.17 Selemos Budoje — 1950.VI.4 Chicago, USA. Žemiau pridėta ištrauka iš Dr. K. Griniaus raštų: "Gailėkimės lietuvių tautos. Dar labiau pamilkime Lietuvos žemelę". Priešais pastatyta ant staliuko metalinė plokštelė, kuri bus padėta įsienėj (nišoj), su užrašu: "Dr. Kazys Grinius, trečiasis Lietuvos Respublikos Prezidentas". Šalia urnos išsirikiavusi Chicagos lietuvių skautų (berniukų ir mergaičių) grupė stovėjo garbės sargyboje, o toliau, salės gale, iš kraštų matėsi JAV ir Lietuvos vėliavos.

Pradėdamas programą, kuri garsintuvu buvo perduodama ir už koplyčios sienų į kapines susirinkusiai miniai, M. Gudelis pažymi, kad Dr. Kazio Griniaus urna su pelenais, perkelta iš čekų krematorijos, bus laikoma Lietuvių Tautinėse Kapinėse, kol, pagal velionies valią, ateis laikas jai perkelti į laisvą nepriklausomą Lietuvą ir palaidoti buvusio Lietuvos Respublikos prezidento pelenus savame krašte, jo gimtinėje, prie Sasnavos.

Muzikinę programos dalį atliko solistė G. Giedraitienė, sudainavusi "Man gaila" ir apeigų pabaigai "Sudiev, kvietkeli", ir smuikininkė Lulu Raben-Misevičienė, pagrieždama smuiku du muzikos kūrinius.

Simboliška kelionė

Toliau ėjo kalbos. **Dr. P. Daužvardis** kaip Lietuvos konsulas ir kaip Dr. Griniaus Laidojimo Komiteto pirmininkas padėkojo Lietuvių Tautinėms Kapinėms už suteiktą prezidento palaikams vietą. Jis pažymėjo, kad Dr. K. Grinius tai garbinga asmenybė, kuri spinduliavo ir spinduliuos lietuvių tautai. Jo įsitikinimai— laisvė, demokratija ir žmogaus vertė ir garbė. Grinius lietuviams kaip Lincolnas Amerikai. Jo pelenų perkėlimas į šias kapines tai simboliškas reiškinys: iš nelietuviškų kapinių į lietuviškas, kurios irgi tebus stotis pakelėje į nepriklausomą Lietuvą, kurios rytas artėja. Tikėkime, kad greit išsipildys Dr. K. Griniaus pranašavimas, jog Lietuva greit savo laisvę ir nepriklausomybę atgaus, ir mes čia susirinksime jau jo palaikų palydėti į nepriklausomą Lietuvą.

Adv. L. Smulkštys Valstiečių Liaudininkų centro komiteto vardu plačiau apibudino Kazio Griniaus asmenį ir daugiašakę jo veiklą (jo kalba bus išspausdinta "Naujienose" vėliau).

Adv. A. Olio, sanitarinio distrikto prezidento, kuriam reikalai neleido pačiam atvykti, laišką paskaitė P. Linkus. Tame laiške A. Olis pabrėžia didelę K. Griniaus asmenybę, jo kovą prieš Lietuvos prispaudėjus ir ypač jo demokratinį nusistatymą, nes nuo demokratinio principo laimėjimo priklauso ir Lietuvos laisvės atgavimas. (A. Olio kalbą išspausdinsime ištisai).

Į Lietuvą teveda demokratinis kelias

"Naujienų" red. Dr. P. Grigaitis iškėlė Dr. K. Griniaus dideles asmens vertybes, kurios jam leido laimėti tiek kairiųjų, tiek dešiniųjų grupių simpatijas ir atsistoti vyriausybės priešaky, o 1926 m., laimėjus demokratinėms grupėms seimo rinkimus, tapti Lietuvos Respublikos prezidentu. Dr. K. Griniaus pelenai bus sugrąžinti į nepriklausomą Lietuvą tada, kai laimės tie principai, už kuriuos Grinius visą gyvenimą kovojo. Dabar pasaulio didžiosios demokratijos jau ima nebenusileisti totalistinio imperializmo ir bolševizmo antplūdžiui, ir ta banga bus atblokšta atgal. Bet ir mes, norėdami grįžti į nepriklausomą Lietuvą, turime eiti paties Griniaus keliu — demokratiniu keliu, nes be demokratijos laisvos Lietuvos nesulauksime. Jau ir dabar demokratijos kviečia lietuvius į talką kovai prieš bolševikinę tironiją; su Vliku Washingtonas palaiko bendradarbiavimo ryšius. Nors Grinius ir paskelbė lietuviams amnestiją, bet ragino lietuvius niekada neleisti įsigalėti totalinei santvarkai. Todėl, norint susilaukti laisvos ir nepriklausomos Lietuvos, kurioj tegalės būti tik demokratinė santvarka, tenka kovoti už demokratines idėjas, už kurias ir Grinius kovojo, ir nebijoti dabar pasmerkti perversmo gadynes klaidas.

Programa baigiama G. Giedraitienei kartu su publika giedant Lietuvos himną.

Po to susirinkusieji atsisveikinimo ženklui praeina pro urną, ir tuo trečiojo Lietuvos Respublikos prezidento urnos perkėlimo apeigos baigiamos. Pati urna padėta ir užrakinta įsienėje (nišoje) šioje pat Lietuvių Tautinių Kapinių koplyčioje.

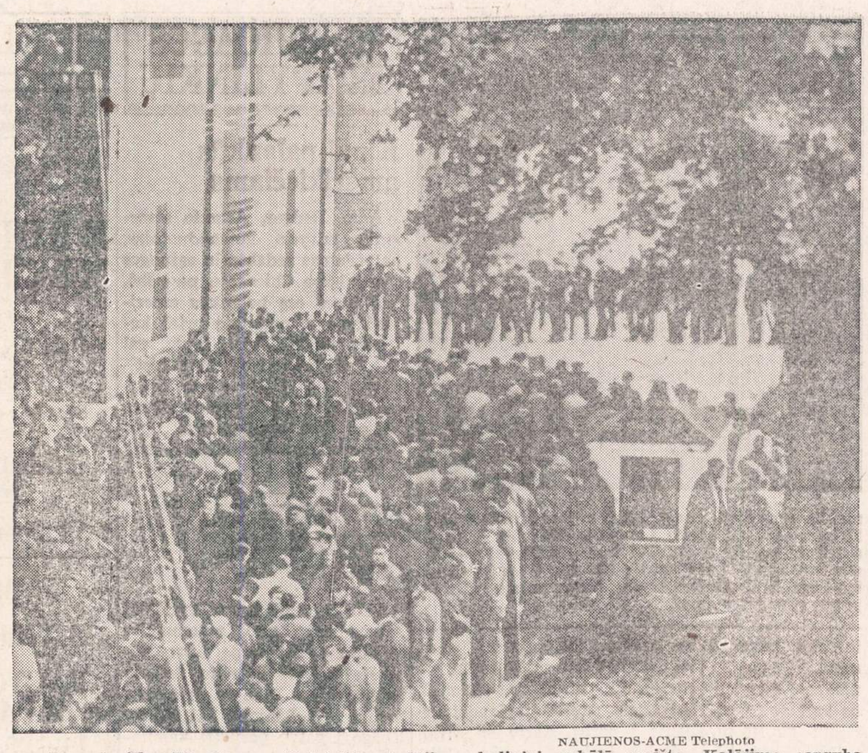

NAUJIENOS-ACME Telephoto

Moundaville, W. Va. — Valstybės kalėjime kaliniai pakėlė maištą. Kalėjimo sargyba dviem avejais buvo priversta paleisti šūvius, kai maištininkai bandė pulti maisto sandėlį.

Kaltinama Moretti šeima

Cook apskrities didysis prisiekusiųjų teismas kaltina M. Moretti šešius šeimos narius ir jo žmoną tuo, kad jie stengęsi papirkti ir grasinę M. Moretti bylos liudininkui Monaco, taip pat šio sužadėtinei. Tuo tarpu Monaco sužadėtinė Pannos savo namuose, 3421 Adams St., saugojama policijos, nes bijoma keršto, kadangi jos sužadėtinis nesutiko paperkamas ir atsisakyti savo parodymų prieš M. Moretti.

Kodėl turime skubėti siųsti drabužius tremtiniams Europoje

International Refugee Organization (I.R.O.) jau baigia savo dieans Europoje. Visi tremtiniai, jų tarpe ir lietuviai, gaudavo ne tik pagrindinę globą, bet ir šiaip įvairią tiesioginę ir netiesioginę materialinę paramą. Šalia to, IRO priimdavo ir išvežiodavo į stovyklas ir centrus gautas Vokietijoje įvairių šalpos organizacijų atsiųstas gerybes savo sunkvežimiais ir teikdavo organizacijoms visokias transportacijos priemones.

IRO susilikvidavus, atpuls ir visa iki šiol teikiama tos organizacijos parama ir talka; vadinasi, visos šalpos organizacijos turės gerybes pačios uostuosę priimti, sukrauti į sandėlius ir iš jų jas išvežioti į stovyklas ir centrus išdalinti tremtiniams. Tas sudarys daugiau darbo ir išlaidų. Darbo ir lėšų taupymo sumetimais, BALF-as stengiasi iki šių metų lapkričio 15 d. surinkti ir išsiųsti į Vokietiją kodaugiausia drabužių ir avalynės. **Todėl šiuo metu visoj Amerikoj skelbiamas intensyvus drabužių rinkimo vajus.**

Į talką kviečiami visi lietuviai ir jų prieteliai: visi BALF skyriai, lietuvių parapijos, piliečių klubai, tremtinių organizacijos, susivienijimai ir aplamai visos kitos lietuvių draugijos, taip pat atskiros šeimos ir pavieniai žmonės.

Aprūpinkime visus lietuvius Europoje, o ypač Vokietijoje drabužiais ir avalyne ir pasistenkime sudaryti geras atsargas ateičiai. **BALF'o tikslas yra iki lapkričio mėn. vidurio surinkti ir išsiųsti bent 100,000 svarų drabužių.** Drabužiai pageidaujami švarūs ir gerame stovyje.

Dėl laiko trumpumo ir reikalo skubotumo, visi prašomi drabužių rinkliavas pradėti neatidėliojant, kad lapkričio mėn. jie pasiektų BALF sandėlį. Surinktus drabužius malonėkite siųsti sunkvežimiais arba geležinkeliu (Freight), nes taip siunčiant žymiai pigiau kainuoja persiuntimas. Drabužių siuntas adresuokit **United Lituanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.**

BALF

Karo tarnybon išėjusiam draugui kasdien laiškc nerašysi, bet tamstos užsakytos NAUJIENOS pasieks jį kiekvieną dieną. Kodėl jam dienraščio neužsakai?

Kiek Tik Norit Buick'ų, Naujų ir Senų

MILDA BUICK SALES

907 West 35th Street

LAfayette 3-2022

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį . . .

Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoj Amerikoj

TURTAS $30,000,000.00
ATSARGOS FONDAS $2,900,000.00

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais visai neatidaroma

PHILCO

and TOWN OF LAKE UTILITIES

BRING YOU FOR 1952

America's Greatest 20" Console Value

$359.95 Warranty Extra

TAX INCLUDED

Come in now and see this newest Philco value sensation with 215 sq. inch picture, super-power chassis and Built-In Aerial. Yours in Mahogany veneer cabinet equipped with casters—the Philco 2140.

DESIGNED FOR BUILT-IN U.H.F.

Yes, every 1952 Philco TV set is specially designed in advance for future television developments. Ask us for details . . . enjoy now the newest in TV.

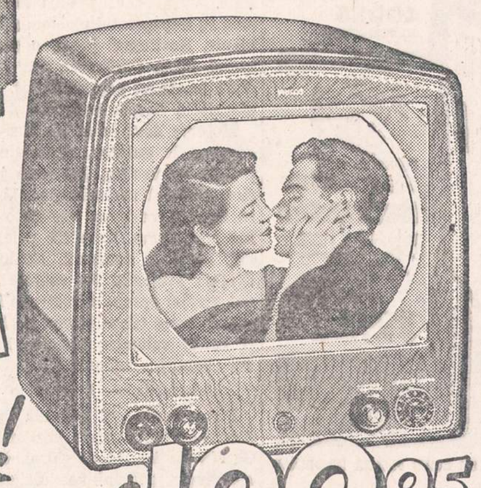

Walter Klash

New!

PHILCO MODEL 1610

Famous Balanced Beam 16-inch picture at *new low price!* Brings you exclusive Philco features and super-power chassis.

$199.95 Warranty Extra

TAX INCLUDED

TOWN OF LAKE UTILITIES

1800 West 47th Street

LAfayette 3-7771

CORNER OF WOOD STREET

Telefonai: ofiso GGRovehill 6-5399
rezid. CLiffside 4-7082

DR. A. MACIŪNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2423 WEST 63rd STREET

(kampas 63rd ir Artesian)

Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p..p. kasdien.

DR. A. P. STULGA

DANTISTAS

2723 West 71st Street

Priėmimo laikas pagal susitarimą.

Telefonas GRovehill 6-6785

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4740 So. Ashland Ave.

(2-ras aukštas)

Ofiso Telefonas: YArds 7-0554

Jei neatsiliepia šaukite:

Res. Tel.: MIdway 3-2880

OFISO VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.

Sekmadienį nuo 10 val. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.

Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.

Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skaityti, užeikit pasitarti pas Dr. Michel—nieko nekainuos.

Antras aukštas

4654 SO. ASHLAND AVENUE

Telefonas YArds 7-6616.

Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro

Geras patarnavimas.

Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829

Pritaiko Akinius

Kreivas Akis

Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

756 WEST 35th STREET

Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8

Trečiadieniais tik susitarus.

Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus

LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas

Akinių Pritaikymas

ir Lensų Pataisymas

7054 SO. WESTERN AVENUE

Telefonas WAlbrook 5-4333

Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdieną

Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

CERMAK ROAD

Dantų Laboratorija

DIRBTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO 1—4

VALANDŲ LAIKOTARPYJE

Individualių dirbtinų dantų, plastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinus dantis, protezus. Priima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadenį nuo 9 iki 1 valandos.

OLympic 2-3740

4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

Baikite savo kančias

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ėjo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17—($1.00)—GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.

STANIS Analgesic SALVE—($1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.

STANIS IMPROVED FOOT SOAP, ½ sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėti jautrioms, deginančioms, pavargusioms, sutinusioms ar skaudančioms kojoms. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų sukietėjimus.

Z. G. Stanis Company

2822 ARCHER AVENUE

Chicago 8, Illinois Dept. N.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšinimo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netikusio maisto arba jautiesi prarūgęs, apsunkintas, paimk Alavijos grudelių nedaugiau kaip žirnio didumo, sukramtyk gerai ir nuryk, arba sutarpyk Alaviją vandenyje ir išgerk, pramuš kad ir kiečiausius vidurius. Alavijos svaras $2.50, mažiau perkant 6 uncijos už $1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway

South Boston 27, Mass.

POKARINĘ EUROPĄ APLANKIUS

(KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI)

Rašo **DAN KURAITIS**

(Tesinys)

Mirtis nebaisi ....

Važiuojame į aerodromą. Mūsų vadovas maždaug apie 50 metų amžiaus danas. Labai rimtas ir apdairus vyras. Kalbamės. Klausiu, ar tiesa, kad įrengiama vis daugiau ir daugiau slėptuvių.

"Tiesa", — atsakė danas. Pagal priimtą projektą šiemet turės būti įrengta 300 naujų slėptuvių. Su bombardavimais iš oro mes buvome tiek apsipratę, jog mirtis visai nebebuvo baisi. Baimė imdavo tik pirmomis savaitėmis bėgant į slėptuves, o paskui jau buvo paprasta. Ir tiek apsipratome, jog dažnai nakties metu iš lovos nesikeldavome, kai sirenos pradėdavo aliarmuojančiai rėkti. Gal tie bombonešiai nekliudys mus... Mirtis nebebuvo baisi".

Žmogus prie visko pripranta. Tiesa, Danija nuo bombardavimo daug ir nenukentėjo. Bombarduojamos buvo tik tos vietos, kur vokiečiai buvo įsteigę vienokias ar kitokias bazes. Kadangi tarp Danijos ir Anglijos santykiai visada buvo geri, tai atsirado žmonių, kurie sugebėjo anglams pranešti apie nacių įsitvirtinimus ir bazes Danijoje. Tos vietos ir sudarė taikinį bombonešiams.

Tarp Kopenhagos ir Amsterdamo

Buvo sekmadienio rytas, kai vienuoliktą valandą sėdome į lėktuvą, kuris turėjo mus į Amsterdamą nugabenti. Lėktuvas pakilo 8,000 pėdų ,nes žemiau buvo debesys. Per pusantros valandos žemės nebuvo galima matyti, — toks didelis buvo debesuotumas. Keliautojai turėjo žemėlapius, iš kurių buvo galima spręsti, jog skridom skersai Danijos įlanką, viršum Hamburgo ir Bremerhaveno. Tik tuo būdu buvo galima pasiekti Olandijos įlankos vandenį, o paskui ir sauszemį.

Ištisą valandą pro langą stebėjau blizgančius debesis. Žemės niekur nesimatė. Koks nepaprastas išradimas tas lėktuvas! Jo mechanizmas tiek ištobulintas, kad didžiulis oro laivas su geroku skaičium keliauninkų laikosi tarp dangaus ir žemės!

Atnešė mums specialius biuletenius ,iš kurių galėjome patirti, kaip aukštai ir kaip greit skendame ir kada būsime Amsterdame. Maistininkė parūpino pietus. Keliauninkai ramiai sau pietauja, žiūrėdami į saulę ir į apačioje žibančius debesis. O tų debesų klodai skleidžiasi į visas puses, — nei galo, nei krašto nesimato.

Po poros valandų lėktuvas smarkiai truktelėjo ir pasuko į šalį. Pradėjome leistis žemėn. Per debesis nusileidome į apsiniaukusį, tamsoką Amsterdamą.

Olandija

Ryšy su Olandija dažnai tenka girdėti pavadinimas "Low Land". Tai reiškia "žema žemė". Iš tiesų taip ir yra: Olandijos sauszemis yra 60 pėdų žemiau jūros lygio. Kad vanduo neužlietų sauszemio, tai olandai įrengė visą eilę tvenkinių. Tie tvenkiniai ir sulaiko vandenį. Jie žinomi kaipo "dam'ai". Dabar bus suprantama, kodėl Olandijos miestų vardai dažnai baigiasi su "dam", kaip antai: Rotterdam, Amsterdam, Volandam ir t. t.

Gyventojų Olandija priskaito maždaug dešimt milijonų... Jos sostinė Amsterdamas turi beveik vieną milijoną. Olandams tenką ne tik su jūra kovoti, bet ir su pelkėmis, kurios susimeta žemose vietose. Žemei nusausinti yra pravedami kanalai, kurių visur yra daugybė. Amsterdamas, kaip mums aiškino vadovas, turi 70 kanalų ir keturis šimtus dvidešimt tris tiltus. Tais kanalais visą laiką plaukioja laivai ir laiveliai, kurie gabena įvairias prekes ir žmones. Laivams plaukiant, kai kurie tiltai yra atidaromi. Tačiau yra ir tiek aukštai iškeltų tiltų, kad laivai laisvai gali plaukti, nekliūdydami jų.

Kaip atrodo, olando vyriausia susisiekimo priemonė yra dviratis. Kas terečias pilietis turi dviratį. Dažnai tenka matyti tris asmenis važiuojant ilgu dviračiu.

Kaip norvegams ir danams, taip ir olandams teko daug kentėti nuo vokiečių okupacijos. Teko badauti, o kai kuriem ir badu mirti. Maisto per dieną buvo duodama tik vienas svaras duonos, ir daugiau nieko. Jei gaudavo kur bulvių, tai nebuvo kuro joms išvirti. Kuro atžvilgiu krašto padėtis yra visai nekokia, — neturi nei anglies, nei miško, nei šviečiamųjų dujų.

Ne tik okupacijos metu vokiečiai žiauriai su olandais elgėsi, bet ir iš krašto pasitraukdami jie paliko apie save tikrai gerą "atminimą". 1945 m., kai jie buvo priversti kraštą apleisti, tai išdinamitavo tvenkinius. Padariny didžiausi plotai derlingos žemės buvo jūros vandens apsemti. Ir nusausinus tą žemę, maždaug per penekrius metus nieko nebuvo galima užaugnti, nes jūros vandens druska ir kiti mineralai pakenkė žemės derlingumui.

Tai buvo niekas daugiau, kaip tik biaurus kerštas ir pagieža. To vokiečių "kultūringumo" olandai ilgai nepamirš. Okupacijos metai bus tinkamai atžymėti krašto istorijoje. Toji istorijos dalis vokiečiams tikrai nebus palanki. Berlyno viešbuty mačiau, kaip anglų leitenantas atnešė šlapią rankšluostį ir padavė vokiečiui, kad padžiautų. Vokietis nusilenkė, paėmė ranšluostį ir padžiovė ant tvoros. Prieš kelis metus būtų buvusi kitokia kalba!

Olandija 1918 m. priglaudė kaizerį, kuris, karą pralaimėjęs, turėjo bėgti iš savo krašto. Atsisakė ji kaizerį išduoti talkininkams, kurie rengėsi jį teisti už Belgijos sunaikinimą. Kaizeris ramiai sau sėdėjo Dorn mieste ir, neturėdamas nieko geresnio veikti, kapojo malkas. O kai Hitleris įsigalėjo ir pradėjo kaimynus terorizuoti ,tai kaizeris žiūrėjo į žemėlapį ir džiaugėsi, kad vokiečiai plečia savo sienas. Jis laukė, kada vokiečiai įsiverš į Olandiją ir ją pavergs. Tai taip jis atsidėkojo kraštui, kuris suteikė jam prieglaudą. Vadinasi, už gerą atsilygino blogu.

Volendam

Olandija turi daugybę kanalų ir tūkstančius tiltų. Tuo ji yra išgarsėjusi. Bet norint tinkamiau kraštą bei žmones pažinti, reikia vykti maždaug 20 mylių iš Amsterdamo. Ten galima susidaryti sau apytikrį vaizdą apie tokią Olandiją, kokia iš tiesų ji yra.

Tvenkinys yra apie 50 pėdų aukštumo. Visą laiką pagal jį tenka keliauti. Vadovas aiškina, jog jūros vanduo tuoj užlietų didelius žemės plotus, jeigu tas tvenkinys pratruktų. Užvažiavę ant tvenkinio viršaus, patys įsitikinome, kad taip tikrai atsitiktų: vienoje tvenkinio pusėje ganosi bandos galvijų; matosi dideli skardiniai viedrai, į kuriuos yra supilamas pienas. Antroje pusėje — begalinė jūra. Kur tik žvelgi, tai vis vanduo ir vanduo.

Štai privažiavome Volendam miestelį, kur matėsi šimtai įvairaus didumo žvejų laiveliai. Buvo sekmadienio popietė. Olandai vaikštinėjo pasipuošę savo tautiniais drabužiais. Sekmadieniais jie nedėvi medinių klumpių, — pasipuošę jie yra iš odos pasiūtais batais bei tautiniais drabužiais. Vyrai dėvi juodus kostiumus su nepaprastai plačiomis kelnėmis. Kostiumai juodi, o marškiniai balti. Susijuosia dar raudona juosta su pagražinimais. Kaklaraiščių beveik nesimato.

Moterys dėvi labai plačius andarokus ir aukštas, susmailintas į viršų kepuraites. Jos gana judrios, smagiai nusiteikusios. Iš viso žmonių veiduose nesimato jokio suvargimo. Kaip tik priešingai, — iš jų raudonų skruostų dvelkia sveikata. Jų vaikai taip pat gražiai aprengti ir atrodo itin sveiki. Buvo tikrai įdomu praleisti kelias valandas tame tipingame Olandijos kampelyje.

Amsterdamas 7 val. ryto

Pirmadienis, 7 valanda ryto. Stoviu didžiųjų gatvių kryžkelėje. Gatvės plačios. Juodais drabužiais apsirengęs policininkas diriguoja trafikui. Kepurė jo balta, baltos ir pirštinės. Ant ilgo koto pasikabinęs jis laiko iškabą su užrašu: "Sustok!". Kai iškabą pasuka, tai ženklas, jog mainosi trafikas. Kartu su iškaba pasisuka ir jis pats. Trafiką sudaro keli sunkvežimiai, keli motocikliai ir dar mažesnis skaičius automobilių. Bet dviračių — tai jau devynios galybės: jie sudaro 95 nuošimčius viso eismo priemonių. Sustoja visa eilė dviračių ir laukia, kol policininkas pasuks iškabą ir duos ženklą, jog galima važiuoti. Kai viena gatve dviračiai važiuoja, tai priešingoje pusėje jie sustoja. Jei ten nebūtų policininko ir iškabos, tai dviračiai taip susipainiotų, jog pasidarytų tikra "revoliucija". Dviračiais paprastai olandai keliauja į darbą. Kartu su savim vežasi ir įvairius įrankius. Olandas dviratį valdo taip, kaip tikras ekspertas. Rodosi, kad jis jokių pastangų nedaro. Tuo tarpu dviračiu jis veža vaikus, maišus su visokiomis reikmenėmis ir t.t. Jaunimas važiuoja net susikabinęs. Apie dviračių gausybę galima spręsti iš to, kad vien tik Amsterdame jų priskaitoma iki 300,000!

(Bus daugiau)

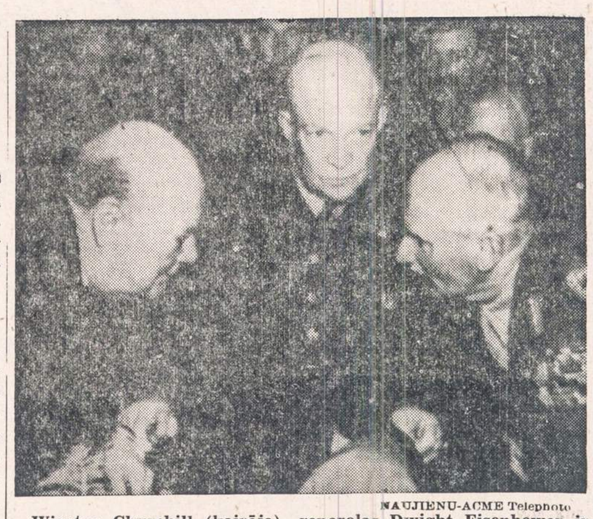

NAUJIENU-ACME Telephoto

Winston Churchill (kairėje), generolas Dwight Eisenhower ir fieldmaršalas Montgomery susirinko Londone paminėti britų El Alemein mūšio laimėjimą Afrikoje. Tai buvo lemiamas pereito karo mūšis, kuris nusprendė Suez kanalo likimą. Vokiečiai buvo sumušti ir turėjo bėgti kelis šimtus mylių, fieldmaršalo Montgomery vadovaujamos armijos vejami.

Kai kurios išvados

(SKAITYTOJŲ BALSAI)

Perskaičius buvusio karininko Povilo Plechavičiaus rašinį dėl p. Kedainio straipsnio apie 1926 m. gruodžio 17 d. perversmą, darosi baisu, pagalvojus, kokiose neatsakingose rankose tada buvo Lietuvos gyventojų gyvybės ir Lietuvos valstybės likimas.

Buv. generolas daug rašo apie tai, kokia tvarka prezidentūroje susėdo įsiveržę karininkai, kaip jis rūkė pypkę, kalbėdamas su verkiančia p. Puidiene, bet ir iki šios dienos jo protas neįstengė suprasti nei pasikalbėjimo su Dr. K. Grinium turinio, nei tame pasikalbėjime iškeltų minčių esmės. Plechavičiui jo asmuo svarbiau už Lietuvą.

1. Lietuvos kariuomenėje galėjo būti netinkamų asmenų, nes tokių visur pasitaiko. Dr. K. Grinius kalbėjo tik apie blogus karininkus, bet niekur nepasakė, kad visi karininkai buvo blogi. Kelių blogų karininkų išsišokimai galėjo kenkti kariuomenės vardui ir todėl jie turėjo būti pašalinti.

2. P. Plechavičius bando kalbėti Lietuvos karininkijos vardu. Kas jam davė tą teisę? Gen. štabo pulk. K. Škirpa ir daug kitų karininkų tikrai nėra tos pačios nuomonės su Plechavičium nei apie perversmo reikalą, nei apie jo naudą Lietuvai.

3. P. Plechavičius sudegino tiltus su demokratine Lietuva ir jis apie ją neturi teisės kalbėti.

4. P. Plechavičius nori kalbėti apie bendrą kovą už Lietuvos laisvę, bet dabar aišku, kad būtinai reikia išsiaiškinti, kokia Lietuva turės būti. Čia Plechavičiaus ir p. Kedainio nuomonės rimtai skiriasi. Joks demokratas lietuvis neis mirti nei už Plechavičiaus titulą, nei už jo dvarą, nei už jo malūną.

5. Po gruodžio 17 d. perversmo Lietuvoje beveik kas metai kartodavosi bandymai jėga nuversti valdžią. Ar tai buvo tvarkos atstatymas Lietuvoje?

6. J. Audėnas gali džiaugtis, sulaukęs Plechavičiaus talkos. Gal būt, dabar net ir jam pačiam bus aišku, kur jis atsidūrė su savo pareiškimu.

7. P. Plechavičiaus straipsnio pasirodymą reikia sveikinti, nes dabar visi mato, koks buvo to perversmo vykdytojas, ir gali iš to padaryti reikalingas išvadas.

—V. Mockus

Naujausis žemėlapis automobilistams

NAUJIENOSE galima įsigyti patį NAUJAUSIĄ Rand McNally Amerikos ir Kanados kelių žemėlapį. Jame yra visi JAV ir Kanados keliai. Svarbesniųjų miestų žemėlapiai išspausdinti skyrium.

NAUJIENOSE ,jis kainuoja $1.25. Jei kas nori ,kad šis žemėlapis būtų pasiųstas paštu į bet kurią JAV arba Kanados vietą, tai turi dar pridėti 25 centus persiuntimo išlaidoms.

Atsiuntus $1.50 čekį arba Money Orderį tokiu adresu: **NAUJIENOS, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois,** žemėlapis bus išsiųstas.

NAUJIENŲ Administracija

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Kinai palankūs amerikiečiams

Adm. Badger, Atlanto atsarginio laivyno komanduotojas, kalbėdamas redaktorių sąjungos susirinkime Chicagoje, pareiškė, kad kinai esą palankūs amerikiečiams ir nusistatę prieš komunistus. Esą, kinų tauta, gal būt, nusikratysianti komunistinės valdžios. Į šiaurę nuo Yangtze upės tai galį trukti ištisas kartas ,bet kitoj pusėsj upės komunistinis viešpatavimas esąs silpnesnis.

SEKMADIENĮ 6 CHICAGIEČIAI UŽMUŠTI

Šeši Chicagos srities vyriškiai sekmadienį žuvo automobilių nelaimėse. Jų tarpe buvo užmuštas vienas 7 metų futbolą žaidęs vaikas Dien Jr. prie savo namų, 1628 Lincoln, kai vaikas išbėgo į gatvę pasiimti kamuolio. Viena moteris, tarp 20-25 m., ties Belmont ir Major sužeidė 8 metų amžiaus vaiką Taylor, 6155 Henderson, ir po to paspruko; policija ieško šios kietaširdės vairuotojos.

Demokratija auklėjime

Vienas "Sun-Times" skaitytojas nusiskundžia, jog daugelis labai pabrėžią auklėjime demokratjos principą, bet nesirūpina, kokia ta demokratija čia turėtų būti. Jis sako, jog dabar auklėjimo lygmuo esąs žemesnis, negu tėvų kartos. Auklėtojai giriasi, kad toks auklėjimo lygmens kritimas įgalinąs auklėjimą švietimą padaryti prieinamą platesniems sluoksniams. Tiesa, esą nemaža padedama nepaprastiems vaikams. Bet kas esą duodama gabiems vaikams, būsimiemsiems mokytojams, mokslininkams ir valtybės vyrams? Garbingi mokytojai mokykloje esą paneigiami, jei tik to prireikią.

REIKIA BAUSTI GERIANČIŲ VAIKŲ TĖVUS

Šeimos teismo teisėjas Dunne grasino vakar griežta kalėjimo bausme tiems tėvams, kurie leidžia savo vaikams gerti degtinę. Jis pažymėjo, kad paskutiniu metu labai padidėjęs nepilnamečių girtavimas. Reikią bausti tiek tėvus, tiek vaikus už tai. Tėvams teksią mokėti iki $200 pabaudos. Ypač savaitgaliais mažamečiai imą įvairiuose pobūviuose girtauti, o tai vedą ir prie jų nusikaltimų.

Jaunuolių globos draugijos direktorė Miss Binford pareiškė, kad turėtų būti baudžiami ir smuklių savininkai, kurie pardavinėja nepilnamečiams degtinę.

Ragina taisyti kelius

American Trucking Association pirm. Mullady čia ragino JAV vyriausybę skubiai rūpintis kelių taisymu, nes, kilus karui, mes atsidurtume pavojingoje gynybos atžvilgiu padėtyje.

Mažiau važinėja tramvajais

Rugsėjo mėnesį CTA susisiekimo priemonėmis važinėjo 7, 255,410 keleivių mažiau negu tuo pačiu laiku pereitais metais. Dėl to pajamų turėta $165, 400 mažiau, negu pernai rugs. mėnesį. Per pirmuosius šių metų 9 mėnesius CTA turėjo nuostolių $427,259. Taip pat sumažėjo ir CTA operacijos išlaidos.

Beisbolininkai į teismą

Dvi Kentucky universiteto beisbolo žvaigždės buvo suareštuoti Chicagoje ir turėjo stoti į teismą už tai, kad juodu yra paėmę iš New Yorko gemblerių kyšius beisbolo žaidime. Tai Alex Groza ir Ralph Beard.

35 SUĖMĖ

Sekmadienį policija padarė kratą dviejose gemblingo vietose ir suareštavo 35 asmenis: 4618 Langley pogrindy suimti 7 asmenys ir 5902 S. State 25 žmonės, lošę kortomis.

GARSINTIS "NAUJIENOSE" APSIMOKA, NES JOS DUODA GERUS VAISIUS

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

ATTENTION!

MECHANICAL ENGINEERS
MECHANICAL DRAFTSMEN

FOR THE
DESIGN AND DRAWING OF PORTABLE TOOLS

Can use men with limited training
Steady employment in modern air conditioned office.

Independent Pneumatic Tool Co.
Write, see or call MR. M. J. SCHULTZ

753 CLAIM ST., AURORA, ILL. AURORA 2-7601

MEN

A Wide Selection
OF
FACTORY JOBS
AVAILABLE
FOR
Wiremen
Inspectors
Assemblers
Bench Hands
Wire Winders
Relay Adjusters
Drill Press Operators
Punch Press Operators
Material Handlers
Sorters & Selectors
Good Starting rates & 10% Bonus for Night work. Wage progression increases, opportunity for advancement.

WESTERN ELECTRIC
EMPLOYMENT OFFICE
23rd Place and Cicero
Open Weekdays
Including Saturday.

BUILDING CLEANERS

Steady, reliable men needed for cleaning and utility work.
Good starting rates. Time and one half for overtime.
Ten percent bonus for night work.

WESTERN ELECTRIC
EMPLOYMENT OFFICE
23rd Place and Cicero
Open Weekdays
Including Saturday.

REIKALINGAS BUČERIS
Geras mokestis.

Rašykite:

Box No. 3329
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

arba šaukite

CAnal 6-8500

Reikalingas barberys, laisniuotas ar be laisnių. Gali būti DP. 6268 Archer Ave., Chicago, Ill.

AUTO MECHANIKO

patyrusio prie Chrysler produktų. Garantuotas atlyginimas $77 į savaitę, plus incentive plan, 50-50; švari, oringa šapa. Apmokamos atostogos.

Matykite MR. RICCI.

COLONIAL MOTORS, INC.
1955 W. 95th STREET

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

GROSERNĖ ir mėsos krautuvė. Biznis išdirbtas per 30 metų. 4 gyvenimui kambariai, garažas. Lietuvių ir lenkų apylinkėje. Šaukit: YArds 7-8396.

Parduodama batų taisymo dirbtuvė. Yra trijų kambarių butas užpakaly. 1928 Canalport Ave.

Parduodama taverna, elektriškai įrengta, daranti gerą biznį. 1009 W. 63rd St., netoli Morgan Street.

BUY U.S. SECURITY BONDS NOW!

REIKALINGAS senyvas žmogus dirbti toliau už Chicagos. Prižiūrėti namus, lesinti vištas ir kt. Valgis ir visas užlaikymas vietoje. Atsišaukit: J. Seibutis, 1840 S. Halsted St. CAnal 6-5821

DIRBTUVĖS DARBININKŲ
Patyrimas nebūtinas.
Pastovus darbas.
Yra viršlaikio.
GARDEN CITY MIRROR SHOP WORKS
1930 So. Fairfield Ave.

MECHANIKO

Pradinė mokestis $1.40 per val. 48 ar daugiau valandų savaitėj.

Amžius nuo 20 iki 35 metų.

Turi būti laisvas nuo kariuomenės pareigų. Pageidaujama, kad turėtų kiek patyrimo prie bendro mašinų užlaikymo ir taisymo darbo.

Pirma pakaita.

Švari dirbtuvė.

Liberali darbininkų nauda.

UNION BAG & PAPER CORP.

4545 WEST PALMER.

TOOL and DIE MAKERS

Day work

50 hour week

Employee benefits

ANDERSON TOOL & MFG. CO.

3450 N. KOSTNER AVE.

EXPERIENCED JANITOR
Company Benefits
Days

MR. BOGUSCH
MEYER BOTH COMPANY
1935 So. Michigan Ave.

BENDRAS DIRBTUVĖS DARBAS
Turintiem patyrimo pirmenybė. Reikia žinojimo elektrinių motorų taisymo ar coil winders. Smagi aplinka. Geras mokestis.
CHICAGO ELECTRIC CO.
1318 W. Cermak Road

ĮVAIRIŲ MEDŽIO DARBŲ MAŠINOS OPERATORIŲ

LENC SMITH MANUFACTURING CO.
4616 W. 19th Street.
CICERO, ILL.

AUTOMOBILES - TRUCKS
Autai ir Sunkvežimiai

A & C MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkima

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų
$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

RENTING IN GENERAL
(Nuomos)

Išnuomojamas kambarys vyrui ar moteriai su visais patogumais. Su valgiu ar be valgio. 6609 So. Campbell Ave. HEmlock 4-0010.

Renduojamas 4 kambarių šviesus flatas, be vonios, ant 18-tos arti S. Ashland Ave. Atsišaukit laišku, pažymėdami kiek šeimynos. Box 3335, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

TYPIST - CLERK
STENOGRAPHER
CLERK - TYPIST
Several excellent positions are now open for either beginners or experienced girls.
Good starting salary depending on ability or experience. 5 day work week. Excellent working conditions.
Visit our personnel dept. for details concerning these positions.
CONTINENTAL COMPANIES
310 So. Michigan Ave.
Room 1208.

Registered nurse, doctor's office. 40 hour week. Typing, some lab. Permanent.
DOrchester 3-4291.

TYPIST - BILLER
5 days week — $50.00.
HOSPITAL PLAN
Apply
AAA SAW and TOOL CO.
30 No. Loomis
HAymarket 1-7137.

PAGE GIRLS
8:15 a. m. to 4:30 p. m. 37½ hr. week — 5 days. High School Grads. 17-19. Excellent working conditions. Good promotional opportunities. See Mr. Wytmar, Personnel dept. — 6th floor.
KRAFT FOODS CO.
Grand Ave. and Outer Drive.

BILLER - TYPIST
Patyrusios. 5½ dienos savaitėj. Dirbti kas antrą sekmadienį. Dykai hospitalizacija — Blue Cross.
Pastovus darbas.
ARROW PHOTO CO.
414 S. State St. HA 7-9515.

SIUVAMŲ MAŠINŲ OPERATORKŲ
Jaunų moterų, patyrusių prie dvigubų adatų mašinų. Aukštas mokestis, švari dirbtuvė. Įvairios darbininkams naudos.
PROTECTION PRODUCTS CO.
2637 West Polk St.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

TELEVIZIJOS IR RADIO
TAISYMAS - PARDAVIMAS
Tel.: DAnube 6-6887.

DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted St.

JOHN G. MEŽLAIŠKIS
Generalinis Kontraktorius ir Namų Statytojas
Statome štorus ir privatiškus namus pagal užsakymą. Apskaičiavimas veltui. Reikale kreipkitės ir gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel GRovehill 6-6588

JONAS CONRAD TUCK
POINTING BIZNYJE
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

Mes taisome visokias
SIUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirbti koja minamas mašinas į elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.
SINGER SEWING MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: CLiffside 4-6847

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

Pardavimui namas, taverna, restoranas ir rooming house. Puikus biznis dirbtuvių apylinkėj. Matykite arba šaukite Adomą Dulskį, 1859 W. Hastings St. Tel. SEeley 3-9110.

IŠVYKSTAT Į KALIFORNIJĄ?
Esu perkeltas iš Los Angeles. Turiu 10 kambarių duplex namą, norėčiau greitai iškeisti į bungalow, 2 butų arba kitokį namą. FRontier 6-2570.

8934 Oglesby, 5 kambarių namas, asbestu apkaltas. Karštu oru šildomas. Čerpių kabinetinė virtuvė, "rubber tile" grindys. Elektros pečius įskaitomas. Stikliniai priekio porčiai, 8 pėdų aukščio blaksų sklepas. $8,000. ESsex 5-0457.

2 AUKŠTŲ plytų ir stucco 6-4 kambarių namas; pastogė, pilnas cementinis beismontas, nauji porčiai, 2 mašinų garažas. Savininkas, 2948 So. Arch St.

Pardavimui 2 katedžiai. Vienas turi 3 butus, 2 penkių kambarių, furnaso šiluma, karštas vanduo. Kitas — 2 butų. Pajamos $217.50 mėn. 5 kambarių butas laisvas. Turi greitai parduoti, išvažiuoja. 3556 So. Lowe Ave. YArds 7-3778.

MARQUETTE PARK
Parduodamas 4 butų po 4 kambarius gražus mūrinis namas priešais vienuolyno, 6801 So. Talman Avenue.
Savininką matykite arba pašaukite.
5758 W. 65th STREET,
POrtsmouth 7-9675.

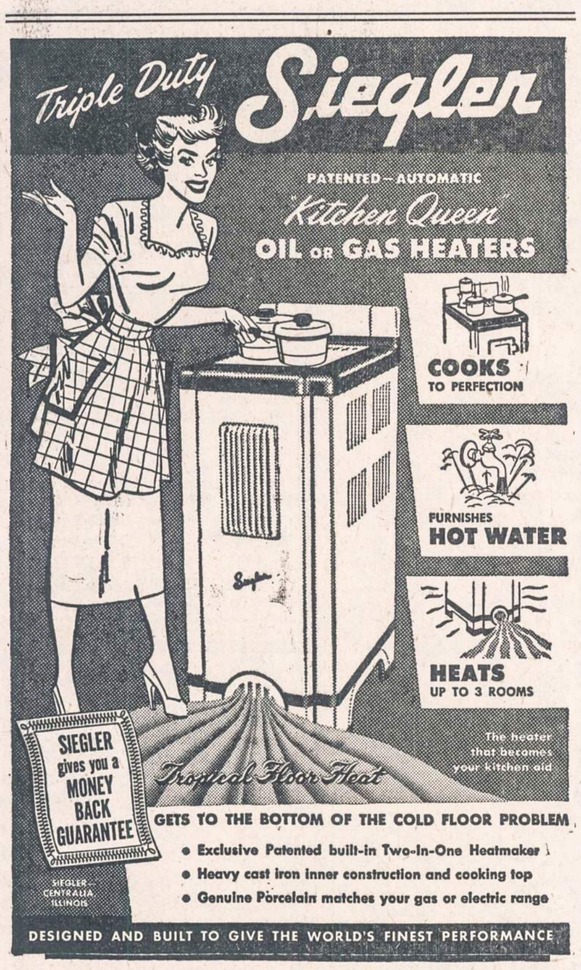

GARRICK
MUSIC SHOPS

4141 W. Madison St. SAcramento 2-2025
733 West 63rd Street WEntworth 6-0085